

ΕΣΤΙΑ

90
18 I

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

1876

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡΑΓΚΩΝ 20

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον της Έστιας: Όδός Σταδίου, 6.

—
1876

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀνατροφή, ἐκπαίδευσις.

Ἀγωγῆς (περὶ) 346. Βιβλιοθηκῶν (περὶ τῶν δημοσίων) τῆς Ἑλβετίας 114. Ἐκπαιδεύσεως (περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς) τῶν ἐργατικῶν τάξεων 171, (περὶ δημοτικῆς) ἐν Δανίᾳ 218. Ἐκπαίδευσις (ἡ πρώτη) ἐν Εὐρώπῃ 48. Ἑλληνικὸν βιβλίον (τὸ πρῶτον) τὸ τυπωθὲν μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς τυπογραφίας 108. Ἐξοδα (τὰ) τῶν σχολείων εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας 158. Μαθήσεως (αἱ ἐκ τῆς) πρόοδοι 61. Σχολικὰ ἔξοδα 384. Χρήσις τοῦ χρόνου κατὰ τὰς διακοπὰς 407.

Ἀρχαιολογικά.

Ἐθνολογικὴ ἀνακάλυψις 271. Ἱατρικὴ (ἡ) ἐν Αἰγύπτῳ πρὸ 3500 ἐτῶν 362. Κωδῶνων (ἱστορία τῶν) 236. Ὀλυμπία (αἱ ἐν) ἀνακαλύψεις 169.

Βιογραφίαι.

Βησσαρίων (ὁ Νικαίας) 35. Brunet de Presle (περὶ τοῦ φιλέλληνο) 277. Δέρκων (ὁ μέγας) 53. Καντακουζηνὴ (Ἑλένη) 164. Καστριώτης ἡ Σκινδέρμπεϋς (Γεώργιος) 4. Κατσώνης (Λάμπρος) 243. Λιθγκστὼν 371, 387. Μαυροκορδάτου (Ῥωξάνδρα) 115. Μουχλιώτισσα (ἡ ἀνώνυμος) 196. Πασόμπεϋς (Ἰσμαήλ) 340. Ῥόδον (τὸ ἔαρινόν) 69. Φραγκλίνος (Βενιαμίν) 84, 100.

Γεωργικά, βιομηχανικά, ἐμπορικά, δημόσια ἔργα.

Ἀκρίδων (πόλεμος κατὰ τῶν) 96. Ἀμπελος (γίγαντῶδης) 63. Βελόνη (πῶς κατασκευάζεται μία) 300. Δασῶν (περὶ τῶν) ἐν Ἑλλάδι 42, (σπουδαιότης τῶν) 248, 264. Ἐμπορίας (περὶ) καὶ χειροτεχνημάτων 385. Κρούπ (τὸ μέγα ὄπλοποιεῖον τοῦ) 330. Ὄδοντοῦατροῦ (ἡ τέχνη τοῦ) 399. Παιγνιδίων τῶν παίδων (περὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν) 15. Παροιμίαι (δημῶδεις) καὶ παραγγέλματα περὶ τῶν μηνῶν τοῦ ἔτους: Ἀπρίλιος 222, Μάιος 302, Ἰούνιος 367. Πετρέλαιον (τὸ) 173. Προστασία τῶν χρησίμων ζώων 383. Προστασίας (ὁπουργικὴ ἐγκύκλιος περὶ τῆς) τῶν χρησίμων πτηνῶν 316. Πύργος (νέος) τῆς Βαβέλ 318. Σιδηρόδρομος (ὁ) τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ 355. Συναλλαγματικῶν (ἐπινύσεις) 317. Χάρτης ἐξ ἀμιάντου 351. Χρησιμοποιοῦνται (τὰ πάντα) ἐν Παρίσι 112. Ὁρολογιοποιία (ἡ) 63.

Γεωγραφία καὶ περιηγήσεις.

Ἐρζεγοβίνη 57, 76, 88. Περίπλους (ὁ) τῆς γῆς ἐν ἔτει 1876, 211. Πόλον (ἀποδημαίει εἰς τὸν) 227, 247, 261, 279, 291, 307, 323. Τουρκιστάν 394.

Ἐπιστημονικά.

Ἀρχίζει (ποῦ) τὸ ἔτος 8. Αἵματος (μετέγχευσις τοῦ) 334. Γάλακτος (περὶ) 123, 140. Δίσεκτον (τὸ) ἔτος 348. Ἐξήγησις τῶν καθημερινῶν φαινομένων 13, 31, 45, 61, 94, 108, 127, 158, 174, 189, 207, 223, 237, 304, 319, 335, 352, 367, 383, 400. Ὀγκομέτρου (περὶ τοῦ) ἡ ψυχομέτρου τοῦ Dr Mosso 412. Προγνωστικὰ σημεῖα τῆς καταστάσεως τοῦ καιροῦ 111. Προφητειῶν (περὶ) τῶν ἡμερολογίων 365. Σεισμῶν (περὶ) ἐν Ἑλλάδι 119.

ΒΟΤΑΝΙΚΗ.—Ἄνθος (τὸ) 191.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ.—Ἐντόμων (ὕλικὴ δύναμις τῶν) 60. Ζώων (περὶ τῶν) ἅτινα ὑπνοῦσι κατὰ τὸν χειμῶνα 133, 155. Ἴππων (περὶ τῶν) τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας 47. Ἰχθύες ἐντὸς ἐπιστολῆς 16. Μηλολόνης (περὶ) 312. Μυῖα (ἡ) 326. Μύρμηκες; (ὁμιλοῦν οἱ) 107. Ὄφεις (οἱ) ἐν τῇ Ἰνδικῇ 175. Ποντικοὶ (καὶ οἱ) τραγωδοῦν 384. Πιττὰ (διατί τὰ) τρώγουσι χάλικας 287. Χελιδόνων (τροφὴ) 287. Ψιττακὸς ἐκατοντούτης 175. Ψύλλων (περίεργος ἔκθεσις) ἐν Παρίσι 286.

ΦΥΣΙΚΗ.—Ἀτμοσφαῖρας (αἱ ὑψηλαὶ χώραι τῆς) 329. Ἀεροπόρου (ἐντυπώσεις) 24. Βαθόμετρον 335. Ἥχοις (περὶ) 43. Θερμομέτρου (περὶ) 187. Φωσφόρησις τῆς θαλάσσης 79.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.—Πῶς τρεφόμεθα, 2, 19, 33, 51, 66, 81, 98, 113, 131, 146, 162, 178, 194, 210, 226, 241, 258, 274, 290, 306, 321, 338, 354, 370, 385.

Ἦθος καὶ ἔθιμα.

Λύγα (τὰ) τοῦ Πάσχα 220. Ἀπόκρεω καὶ προσωπιδόφοροι 91. Ἀπρίλιος (ἡ πρώτη) 204. Γεώργιος (ἅγιος) 268. Ἑορτὴ (ἡ) τοῦ ἁγίου Ἰωάννου 414. Ἐπινομίδες, ἥτοι δῶρα τῆς πρώτης τοῦ ἔτους 11. Θερμάνσεις (διάφοροι τρόποι) 285. Κηδεία Ἰνδοῦ βασιλέως 315. Μαρτίου (ἡ πρώτη) 142. Οἶκος (ὁ) 200, 214. Ὑπνῆται (οἱ) ἐν Ἀμερικῇ 46. Ὁμοπλατοσκοπία 221.

Καλλιτεχνία.

Θεμελιώδεις νόμοι τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς 138.

Κοινωνικά, πολιτικά, στατιστικὴ.

Ἀργία (ἡ) τῆς Κυριακῆς 384. Ἀλλῶν (ἔξοδα) 380. Γραμματόσημον 319. Δημοσίων (περὶ τῶν) λειτουργῶν ἐν Γερμανίᾳ 109. Ἐξασφάλις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς 64. Κατήχησις (Ἑθνικὴ) 1, 17, 33, 49, 65, 81, 97, 113, 129, 145.

Μέτρον ὄρον (ἢ κατὰ) διάρκεια τῆς ζωῆς 272. Μέσος ὄρος τῆς ζωῆς 206. Παλμερστῶνος (ἐπιστολή) 284. Πόλεις (αἱ μεγάλαι) τοῦ κόσμου 176. Προλήψεις καὶ πλάναι τοῦ λαοῦ 161, 177, 193, 209, 225, 241. Σιμωνία; (τί εἶνε) 186. Ταμειυτήρια (τὰ) ἐν Ἑλλάδι 382. Τίερ καὶ Δυφὼρ 378. Χάρτου (στατιστικὴ τοῦ παραγομένου καὶ καταναλισκομένου) ἐπὶ τῆς γῆς 95.

Οἰκιακὴ οἰκονομία.

Ἐλαίου (ἐξάλειψις τοῦ) καὶ τοῦ λίπους 368. Ζωμοῦ (διατήρησις τοῦ) τοῦ κρέατος 400. Κίνδυνος τοῦ φωτισμοῦ τῶν δωματίων τοῦ ὕπνου διὰ τοῦ φωταερίου 16. Κηλίδων (ἐξάλειψις) οἴνου 288. Λαμπῶν (καθαρισμός) 160. Λύχνοι τοῦ ἑλαίου 192. Μοιῶν ἐξάλειψις 416. Πτερῶν (λευκανσις τῶν) 64. Σφηκῶν (καταστροφή) 112. Ψύλλοι; (θέλεις νὰ μὴ σὲ τρώγουν οἱ) 336. Ὡν (διατήρησις τῶν) 256.

Ποικίλα.

1, 20, 41, 48, 57, 64, 79, 84, 97, 115, 122, 130, 139, 148, 158, 194, 214, 223, 238, 239, 254, 256, 260, 271, 292, 314, 316, 319, 334, 335, 336, 338, 346, 381, 382, 383, 400.

Πρακτικαὶ γνώσεις.

Ἀργυρῶν νομισμάτων καὶ σκευῶν πρόχειρος καὶ ἀσφαλὲς βάσανος 176. Ἀφαίρεσες (συντομίαι) 224. Βαρόμετρον (φυσικόν) 160. Ζῶα τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ καταστρέφονται 208. Κεραυνοῦ (παραγγέλματα κατὰ τοῦ) 32. Μαριάρου (καθαρισμός τῶν ἐκ) προτομῶν καὶ ἀγαλμάτων 272. Νεωστὶ χρωματισθέντος δωματίου (μέσον πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς βαρείας ὁσμῆς) 192. Ἐνοικιάσονται (συμβουλαὶ διὰ τὸν) οἰκίαν 352. Προσθέσεως (δοκιμὴ) 128. Σαῦραι (αἱ) 192. Τρόποι πρὸς εὐκολωτέραν ληψὶν φαρμάκων τινῶν 384. Ἑλίνων πωμάτων (ἐξαγωγή) τῶν φιαλῶν 304. Ὠρολόγια (πῶς κανονίζονται τὰ) 96.

Ἑγχειρ.

Ἄερος τῶν οἰκιῶν (καθαρισμός) 239. Δηγμάτων (θεραπεία) 320. Θολωμένου (περὶ καθάρσεως) ὕδατος 176. Κοιτῶνος (περὶ τοῦ) τῶν ἀρρώστων 48, (ἀερισμός) 80, 112, (θέρμανσις) 128, (καθαρισμός) 64, 96, (φωτισμός) 144. Καουτσού (τὰ ἐκ) ἐνδύματα 160. Ῥινὸς αἱμορραγίας (παραγγέλματα πρὸς κατάπυσιν τῆς ἀπὸ τῆς) 192. Ἑγχειρ. παραγγέλματα 16, 32.

Φιλολογία, ἡθολογία, φιλοσοφία.

Ἀλήθεια 14, 32, 45, 62, 80, 95, 110, 127, 144, 159, 75, 192, 208, 224, 239, 256, 272, 288, 304, 320, 336, 352, 368, 383, 400, 416. Ἀληθείας (περὶ) 402. Ἀναγνώ-

σεως (ἢ χρησιμότης τῆς) 363. Ἄνω (τὸ) καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κλίμακος 31. Ἀποριῶν (λύσεις διαλεκτικῶν): Δακτύλιος (ὁ) τοῦ Πολυκράτους 381, Ὁ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον 415, Ὁ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ 350, Οὐρά (ἡ) τοῦ κυνὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου 317, Τὰ πάντα ἀπώλοντο πλὴν τῆς τιμῆς 335. Ἀπόφθεγμα Περσικόν 304. Βέβη (πόθεν παράγεται ἡ λέξις) 159. Βεζύρης 207. Δρῦς (ἡ) καὶ ὁ Δερβίσης 255. Δύναμις τῆς θελήσεως 14. Ἑθνολογικὰ περιεργα 94. Ἐκτιμῶμεν (πῶς) τὴν σήμερον τὴν ἀλήθειαν 383. Ἐλευθερία (ἡ) ἀπαιτεῖ ἡθὴ αὐστηρά 368. Ἐπιστολὴ πρὸς συγγραφέα συγγράφοντα κατὰ τῆς θείας Προνοίας. Ἐπιστολὴ πρὸν τὸν κ. Βενιάμιν Οὐῆδ, καὶ ἀποστολὴ δι' αὐτῆς δέκα χρυσῶν Λουδοβικίων 401. Ἐπιστήμη τοῦ ἀνθρωπάκου Ῥι-κάρδου, ἡ δρόμος πρὸς τὴν τύχην 257, 273, 289, 305, 321. Ἐπιτήδευμα (τὸ) δὲν φέρει ὄνειδος 255. Ἡθικὴ (ἡ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς) καὶ πολιτικὴ 357, 374. Ἡθικός; (τί ἐστίν) ἄνθρωπος 79. Ἰεφερσον (οἱ δέκα κανόνες τοῦ) 319. Ἱστορία μιᾶς δραχμῆς 189. Καίνης (ἡ πρώτη τῆς) Διαθήκης ἐκδόσις 255. Καρφίτσα καὶ βελόνη 93. Κήρυξ (ὁ) τῆς Νέας Ὑόρκης 181. Κοραῖ (ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ) 94, (ἐνὺπνιον) 311. Κόρη (ἡ) 231. Λαμαρτίνου (ἡ κυρία) καὶ ἡ κυρία Δουβὼν 143. Μαῦρος (ὁ) ἐπιθυμῶν νὰ ᾔνη λευκός 62. Μετροφωροῦνης (περὶ) 21. Μνημεῖα (τὰ ἑλληνικὰ) 238. Νοὸς (περὶ κοινοῦ) 29. Ὀνειρον (ἐν) 416. Ὀχλός; (τί ἐστι) 239. Πατρίς; (τί ἐστι) 56. Πολέμου (περὶ) 385. Πλουτισμὸν (συμβουλαὶ πρὸς) 337, 353, 369. Προσευχὴ (ἡ) τοῦ Ἐπικτήτου 83. Πτωχός (ὁ) καὶ ὁ πλούσιος 167. Πυρὴν (ὁ) 174. Σακκόρ-ράφα (ἡ) 302. Ταμερλάνος (ὁ) καὶ ὁ μύρμηξ 126. Τουρῶς 238. Τουρκικὸν λόγιον 304. Τρόποι τοῦ ἀρέσκειν 207. Τυφλοὶ (οἱ δύο) καὶ ὁ σκύλλος τῶν 159. Ὑγιεινὴ τῆς ψυχῆς 208. Φιλολογίας (μία ἐντολὴ τῆς) 234. Φιλοσοφία τῆς γυναικὸς 304. Φύσεως (αὐτόματος) σκηνογραφία τῆς) 281. Χρόνος (ὁ) 205. Χρόνος (ὁ) εἶνε χρήματα 238. Ψεκάδες βροχῆς 109.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.—Ἀδιάρκτος ἀποκάλυψις μικροῦ παιδίου 336. Γενναία ἐλευθεριότης τοῦ Λαμαρτίνου 63. Καρδιά ἐξηκον-τούτιδος. Ῥόσχιλδ καὶ ὁ ξένος 239. Κόσσυφος κόκκινος 62. Μητρικῆς στοργῆς πλήρης ὕψους ἀπόφθεγμα 176. Οἱ τρεῖς μέγιστοι ἱατροὶ 16. Παιδικὴ ἀφέλεια περὶ τῆς ἱστορίας 48. Σύζυγος ἄνευ γλώσσης 336. Συμβουλὴ πρὸς τοὺς ζητοῦν-τας μεγάλας προίτας 64. Τὶ τὸ χωρίζον τὴν θεωρίαν ἀπὸ τὴν πράξιν 143. Φρόνιμος ἱατρός 112.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑΙ ΣΚΗΝΑΙ.—Ἐκδρομὴ (ἡ) τοῦ Bernardin de Saint-Pierre 251. Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προικὸς 149. Λιθοτόμος (ὁ) 349. Μαδιστής (ὁ) 37. Μαρία ἡ τὸ κυανοῦν μανθῆλιον 6. Μουσταφᾶς (ὁ) 90. Μεθύσου θάνατος 71. Ναυάγιον (τὸ) 390. Πασᾶς (ὁ) ἑσπικός 292. Σύζυγός μου (ἡ) εἶνε διὰ τὸν χωρὸν 104. Χριστουγέννων (ἀνέκδοτα τῶν) 135.

ΜΥΘΟΙ.—Ἀχὼρα καὶ θύελλα 31.

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ.—Νῶς (ὁ) καὶ ὁ ἀμπελὼν αὐτοῦ 287. Ψυχὸς (τὸ), ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄνεμος 45.

ΠΟΙΗΣΙΣ.—Διανομὴ (ἡ) τῆς γῆς 416. Ἐαρ (ἔσμα εἰς τὸ) 320. Θανάτω (ἐπὶ τῷ) τῆς θυγατρὸς μου Ναθαλίας 62. Θανάτω (ἐπὶ τῷ) παιδίου 79. Θεός (ὁ) 288. Θεός (ὁ) καὶ ὁ θάνατος 175. Λεύκωμα (εἰς) 14. Λεύκωμα (εἰς) νέας φίλης 400. Λίμνη (ἡ) τοῦ Μεσολογγίου 368. Μάνα (μία) 336. Μητρὸς ἐπάνωδος 191. Πλάνητος (στροφᾶι τινες ἐκ τοῦ) 95. Προσευχὴ (ἡ) τῶν κορασιῶν 110. Ῥόδον (τὸ) καὶ ἡ δροσὺλᾶ 256.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαις. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

4 Ἰανουαρ. 1876

Σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ τούτου εἶναι νὰ διαδίδῃ, δι' ὅρους ἀπλοῦ καὶ ὅσον τὸ δυνατόν καταληπτοῦ εἰς πάντας, ἀναγνώσματα ὕγιᾶ διὰ τὴν καρδίαν καὶ τὸ πνεῦμα, νὰ καταστήσῃ δὲ δημώδεις τὰς χρησιμωτέρας εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον γνώσεις, συλλέγον αὐτάς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, σταγόνα πρὸς σταγόνα, ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων ξένων συγγραμμάτων.

Ἡ διευθυνσις τῆς Ἑστίας, ταύτην καὶ μόνον ἔχει τὴν φιλοτιμίαν, τὸ νὰ λέγωσιν οἱ ἀναγνώσται αὐτῆς, ὅτι ἐξ ἐκάστου φυλλαδίου τῆς προσέθεσαν εἰς τὰς γνώσεις των νέον τι καὶ ὅτι ἡ νέα αὐτῇ μάθησις ἐγένετο ἐν παιδιᾷ μᾶλλον καὶ ἀνεπισθῆτως ἢ μετὰ κόπου καὶ σπουδαιότητος. Ἐλπίζει δὲ, ὅτι ὀρίσασα τὴν τιμὴν ἐκάστου φυλλαδίου εἰς δέκα μόνον λεπτὰ, καὶ καταστήσασα οὕτω τὴν κτῆσιν αὐτοῦ προσιτὴν καὶ εἰς τὰς ἀπορωτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας, θέλει τύχει ἐμμέσων πρὸς τὸν κοινωφελῆ σκοπὸν τῆς συνεργατῶν, τῶν προθύμως καταβαλλόντων τὴν δεκάφρακτον ἑτησίαν τοῦ περιοδικοῦ τιμὴν, ὅπως ἀναπληρωθῇ οὕτως ἡ πρόδηλος ἐκ τῆς κατὰ φυλλάδια πωλήσεως ζημία.

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Ἑρανισθεῖσα ὑπὸ Α. Σ. Βυζαντίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Πατρίς.

Ἑρ. — Τί εἶναι Πατρίς;

Ἀπ. — Πατρίς εἶναι ἡ χώρα, ἣν κατοικεῖ ὁ ἑλληνικὸς λαός. Τὸν λαὸν τοῦτον πρέπει νὰ θεωρῶμεν ὡς τὴν μεγάλην ἡμῶν οἰκογένειαν καὶ τὴν Πατρίδα ὡς κατοικίαν τῆς.

Ἑρ. — Πατρίς εἶναι μόνον ἡ γῆ, ἡ κατοικουμένη καὶ καλλιεργουμένη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων;

Ἀπ. — Ὁχι. Ὁ λέγων Πατρίδα ἐννοεῖ καὶ τὰ μνημεῖα καὶ τοὺς θεσμοὺς καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς. Ἐννοεῖ ἀκόμη τὴν ἀσφάλειαν, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἣν παρέχει εἰς τὰ τέκνα τῆς, τὰς θυσίας, ἃς ἀπαιτεῖ παρ' αὐτῶν ἐν πάσῃ ᾠρᾷ, ἀλλ' ἰδίως ἐν ᾠρᾷ κινδύνου, καὶ ἃς ὀφείλουσι νὰ ὑφίστανται πάντες πρὸς σωτηρίαν, ἢ πρὸς δόξαν αὐτῆς.

Ἑρ. — Διατί ἡ χώρα ἣν κατοικοῦμεν καὶ τὸ σύνολον τοῦτο τῶν ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν ἀπολαύσεων καὶ ὑποχρεώσεων ἐκλήθη Πατρίς;

Ἀπ. — Διότι ὁ Ἕλλην θεωρεῖ τὰ συστατικὰ τὰ ἀποτελοῦντα τὴν Πατρίδα ὡς ἐμψυχόν τι ὄν, ὅπερ δι' ἑνα ἕκαστον καὶ διὰ πάντας ἐπέχει τὸπον πατρὸς ὁμοῦ καὶ μητρός.

Ἑρ. — Πλὴν τῆς Πατρίδος, πρέπει νὰ πιστεύῃς ὅτι δὲν ὑπάρχει καὶ ἄλλο τι εἰς τὸν κόσμον;

Ἀπ. — Ὁχι. Ἡ Πατρίς εἶναι τὸ πρωτεύον πρᾶγμα, ἀλλ' ὅχι τὸ μόνον. Εἶναι εἰς κρῖκος τῆς Ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ὅχι ὁλόκληρος ἡ Ἀνθρωπότης. Ὅπως αὐτὴ ἀποτελεῖ μεγάλην οἰκογένειαν, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη μίαν ἡμέραν θὰ συγχωνευθῶσιν ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, τῆς Ἀνθρωπότητος.

Ἑρ. — Ποῖα εἶναι τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα αἰσθήματα καὶ ἡ διαγωγή παντὸς ἀγαθοῦ Ἑλλήνος;

Ἀπ. — Πᾶς ἀγαθὸς Ἕλλην τρέφει πρὸς τὴν Πατρίδα ἀπόλυτον καὶ ἀπεριόριστον ἀγάπην. Εἶναι ἀείποτε ἔτοιμος νὰ ὑποβληθῇ εἰς πάντα κόπον, πᾶσαν ἐργασίαν, πάντα κίνδυνον, ὑπηρετῶν τὴν Πατρίδα. Ὅταν ἐπιτάσῃ τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος, πᾶς ἄλλος λόγος πρέπει νὰ σιωπῇ καὶ ὁ φόβος αὐτὸς τοῦ θανάτου.

Ἑρ. — Ποῖα εἶναι τὰ αἰσθήματα καὶ ἡ διαγωγή παντὸς ἀγαθοῦ Ἑλλήνος πρὸς τοὺς συμπατριώτας του;

Ἀπ. — Ὁ ἀγαθὸς Ἕλλην θεωρεῖ τοὺς συμπατριώτας του ὡς μέλη τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκογενείας. Ἀγαπᾷ καὶ τιμᾷ αὐτοὺς χρησιμεύει ὡς παράδειγμα πάσης ἀρετῆς. Περιποιεῖται πάντας ὁμοίως, πλουσίους καὶ πένητας, ἰσχυροὺς καὶ ἀδυνάτους. Ὅσον εἶναι προηγμένος κατὰ σοφίαν, πλοῦτον, ἢ δύναμιν, κατὰ τοσοῦτον ἔχει καθῆκον νὰ ὑπηρετῇ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀμαθεῖς συμπατριώτας του.

Ἑρ. — Ὅποιος πρέπει νὰ ᾔναι πρὸς ἑαυτὸν ὁ Ἕλλην;

Ἀπ. — Ὁ ἀγαθὸς Ἕλλην προσπαθεῖ πάντοτε νὰ προκόψῃ κατ' ἀρετὴν καὶ σοφίαν, ὅπως ἐκτελέσῃ ὡς οἶόν τε ἀξιοπρεπέστερον τὸ πρὸς τοὺς συμπολίτας καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον. Χρησιμοποιεῖ τὰ δικαιώματα, ἅτινα παρέχει, καὶ ἐκτελεῖ τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ἐπιβάλλει ὁ νόμος.

Ἑρ. — Τί, πρέπει πρὸ πάντων νὰ μάθῃ ὁ Ἕλλην;

Ἀπ. — Ὁ Ἕλλην πρέπει νὰ εἰδεύρῃ τὰ ἱερὰ δόγματα τῆς θρησκείας του καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν τοῦ τόπου του, ὡς καὶ τοὺς κυριωτάτους αὐτοῦ θεσμοὺς καὶ νόμους.

Ἑρ. — Δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς γνώσεις ταύτας;

Ἀπ. — Βεβαίως. Πρέπει νὰ μάθῃ προσέτι καὶ

τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν καὶ, εἰ δυνατόν, μίαν, ἢ καὶ πλείοτέρας ξένας γλώσσας.

Ἐρ. - Διατί;

Ἀπ. - Διότι ἡ Ἑλλάς, ὡς λαὸς ναυτικός καὶ ἐμπορικός, ἔχει σχέσεις καὶ συμφέροντα μετὰ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς λαῶν.

Οὐχὶ λοιπὸν μόνον ἡ διευκόλυνσις τῆς συνεννοήσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ μέλλουσα ἀδελφότης πάντων τῶν λαῶν, τέκνων τῆς αὐτῆς μητρὸς, δὲν ἐπιτυγχάνεται, ἐὰν τὰ ἔθνη δὲν σπουδάζωσι τὴν ἱστορίαν, τὴν γλώσσαν, τὰς ἀνάγκας ἀλλήλων.

Ἐρ. - Ἐὰν πάντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι τέκνα τῆς αὐτῆς μητρὸς, πρὸς τί αἱ διάφοροι Πατρίδες;

Ἀπ. - Ἡ Πατρίς εἶναι ἀναπόφευκτος πρὸς διαμόρφωσιν καὶ συντήρησιν τοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ λαοί, παρ' οἷς ἀμβλύνεται ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος, διάγουσιν ἐλεεινὸν βίον καὶ πίπτουσιν ἐπὶ τέλους θύματα ἐξωτερικῆς βίας. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι, ὅσον ἀκμαϊότερον εἶναι τὸ αἶσθημα τῆς Πατρίδος, τόσον δοξάζονται καὶ εὐημεροῦσι τὰ ἔθνη.

Ἐρ. - Ὁ Ἕλλην πρέπει νὰ ἐπιθυμῇ νὰ δεσπόσῃ ἡ Πατρίς του καὶ ἄλλων ἐθνῶν;

Ἀπ. - Ὁχι. Ὁ Ἕλλην πρέπει νὰ εὐχῇται νὰ ζῶσι καὶ οἱ ἄλλοι λαοὶ εὐτυχεῖς καὶ ἐλεύθεροι ὅσον αὐτός. Οἱ πόλεμοι εἶναι ἔχνος βαρβαρότητος, ὅπερ θὰ ἐκλίπη μίαν ἡμέραν. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐθνικότητες ἀνήκουσαι εἰς ἄλλην φυλὴν, γλώσσαν καὶ θρησκείαν κρατοῦνται διὰ τῆς βίας ὑπὸ ξένον ζυγόν, ἡ διαρκὴς εἰρήνη εἶναι ἀκατόρθωτος. — Ὁ Ἕλλην δὲν θέλει νὰ σφετερισθῇ τίποτε ἀλλότριον· ἀλλ' ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ ἱερά καθήκοντα πρὸς ἀδελφοὺς, μεθ' ὧν συνηγωνίσθη τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα καὶ οἵτινες ἀπεχωρίσθησαν τοῦ νῦν ἀνεξαρτήτου βασιλείου, ἐναντίον τῶν δεσμῶν τοῦ αἵματος, τῆς θρησκείας καὶ τῶν ἱστορικῶν παραδόσεων.

Ἐπὶ συνέχεια.

Ἡ ἐπομένη περιεργότατη καὶ λίαν διδακτικὴ μελέτη διασκευάσθη κατὰ τὸ γνωστότατον ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ πρωτότυπον τοῦ γάλλου J. Macé, φέρον τὸν τίτλον «*Histoire d'une bouchée de pain*». Καὶ ἡλλάγη μὲν ἀληθῶς ἡ δυσμετάφραστος αὐτοῦ ἐπιγραφή ἀντὶ τῆς ἀπλουστερίας «*Πῶς τρεφόμεθα*» δὲν μετελλάγησαν ὁμῶς παντάπασιν αἱ ἐννοιαὶ τοῦ συγγραφέως, εἰ μὴ πού, ἐξ ὁμολογουμένης ἀδυναμίας τοῦ διασκευαστοῦ, ὠχράνθη τοῦ πρωτοτύπου ἡ χάρις, καὶ παρελείφθη ἀνανταπόδοτον τὸ ἀδίαστον ἐκεῖνο καὶ οἰκεῖον ὕψος, δι' οὗ ὁ βαθὺς ἐπιστήμων καὶ εὐφυὲς γαλάτης μεταδίδει τοῖς ἀναγνώσταις αὐτοῦ προσιτὰς καὶ εὐληπτοὺς μεγάλας ἐπιστημονικὰς ἀληθείας, τὰς μάλιστα ἴσως ἐνδιαφερούσας πάντα εὐ ἡγμένον ἄνθρωπον.

A. B.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΜΙΚΡΑΝ ΚΟΡΗΝ

Κατὰ τὸ γαλλικόν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ

Εἰσαγωγή.

Ἐπιχειρῶ, καλὴ μου κόρη, νὰ σὲ διδάξω μερικά πράγματα, τὰ ὅποια ἐν γένει θεωροῦνται ὡς

πολὺ δυσνόητα, καὶ σπανίως διδάσκονται εἰς νεάνιδας. Ἄν κατορθώσωμεν, ἐγὼ ἐξηγῶν καὶ σὺ μανθάνουσα, νὰ ἐμβώσιν αὐτὰ τὰ πράγματα εἰς τὴν μικράν σου κεφαλὴν, ἐγὼ μὲν θὰ ὑπερηφάνευθῶ πολὺ, σὺ δὲ θὰ ἰδῇς πόσον εἶνε διασκεδαστικὴ ἡ σοβαρὰ ἐπιστήμη τῶν σοφῶν, μολονότι οἱ κύριοι οὗτοι ἰσχυρίζονται πολλάκις τὸ ἐναντίον.

Πῶς τρώγομεν! ἂν τοῦτο μέλλω νὰ σὲ διδάξω, θὰ μοῦ παρατηρήσῃς βεβαίως, ὅτι δὲν ἀξίζει τὸν κόπον. Τὸ γνωρίζεις, θὰ εἰπῇς, κάλλιστα, ὅπως κ' ἐγὼ τὸ γνωρίζω, καὶ δὲν θὰ σὲ μάθω, βέβαια, πῶς τρώγεται ἐν ὥραϊον κομμάτιον γλυκύσματος.

Καὶ ὅμως, οὐδὲ κἂν ὑποθέτεις, πόσον πολλὰ πράγματα ἐμπεριέχονται εἰς αὐτὰς τὰς λέξεις, καὶ πόσον χονδρὸν τόμον ἡδυνάμην νὰ γράψω, ἂν ἐπεχειροῦν νὰ τὰς ἀναπτύξω λεπτομερῶς.

Ἐσυλλογίσθης ποτέ σου, διατί τρώγομεν;

Γελᾷς βεβαίως, καὶ μοὶ ἀποκρίνεσαι ἀπλούστατα: «*Τρώγομεν, διότι ὑπάρχουν γλυκύσματα, ἀπίδια, ροδάκινα, σταφύλια, καὶ τόσα ἄλλα εὐμορφα πράγματα.*»

Ὁ λόγος αὐτὸς εἶνε ἄρκετὸς, καὶ δὲν ζητεῖς ἄλλον. Αἱ! ἂν ὑπῆρχε μόνον ἄρτος εἰς τὸν κόσμον, ἡδύνατό τις ἴσως νὰ ἐρωτήσῃ, διατί τρώγομεν.

Ἄς ὑποθέσωμεν ὅμως πρὸς στιγμὴν, ὅτι μόνον ἄρτος ὑπάρχει· καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν εἶνε δύσκολος, διότι πολλὰ πτωχὰ παιδία τρώγουν πολλάκις μόνον ἄρτον, καὶ τὸν τρώγουν μὲ πολλὴν ὄρεξιν.

Διατί λοιπὸν τρώγομεν, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν ἔχωμεν ἄλλο τίποτε, παρὰ μόνον ἄρτον;

Τώρα θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ, ἂν δὲν τὸ γνωρίζῃς.

Ὅταν προχθὲς ἡ μήτηρ σου εἶπεν, ὅτι τὸ φόρεμά σου ἐκόντηνε, καὶ σοῦ κατεσκεύασε τὸ ἄλλο ἐκεῖνο, τὸ μακρότερον, τὸ κυανοῦν, τὸ ὅποιον σοῦ πηγαίνει τόσον εὐμορφα, πῶς συνέβη τοῦτο;

— Νόστιμον πρᾶγμα! θὰ μοῦ ἀπαντήσῃς. Συνέβη, διότι ἐμεγάλωσα.

— Καὶ πῶς ἐμεγάλωσες, παρακαλῶ;

Ἐδῶ πλέον δὲν ἔχεις τί νὰ μοῦ ἀπαντήσῃς.

Κανεὶς βέβαια δὲν ἤλθε νὰ μακρύνῃ τοὺς πόδας σου, ἐνῷ ἐκοιμᾶσο, οὔτε νὰ προσθέσῃ κανὲν τεμάχιον εἰς τὰς χεῖράς σου. Τίποτε ὅμως δὲν αὐξάνει οὔτε ἐλαττοῦται μόνον τοῦ μάθε το τοῦτο ἅπαξ διὰ παντός. Ἡξεύρεις δὲ, ποῖος ἤλθε μυστικὰ μυστικά, καὶ, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃς τίποτε, ηὔξησε τὰς χεῖράς σου καὶ τοὺς πόδας σου;

Σὺ ἡ ἰδίᾳ.

Ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὥραϊα γλυκύσματα, τὰ ὀπωρικά, ὁ ἄρτος, τὸ ρόφημα — καὶ πρὸ πάντων τὸ ρόφημα, — ἀφοῦ ἐρρίφθησαν ἐντὸς τοῦ μικροῦ βαράθρου, τὸ ὅποιον κάλλιστα γνωρίζεις, ἤρχισαν, χωρὶς νὰ σοῦ ζητήσουν τὴν ἄδειαν, νὰ μεταμορφοῦνται, καὶ νὰ εἰσχωροῦν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματός σου, ὅπου ἐγενῆσαν κρέας, κόκκαλα, κ. λ.

Ψηλάφησε τὸ σῶμά σου, καὶ θὰ τὰ ἀπαντήσης πανταχοῦ. Οἱ μικροὶ σου ῥόδινοι ὄνυχες, οἵτινες αὐξάνουν κάθε πρωτὶ, τὰ κάτω ἄκρα τῆς ξανθῆς σου κόμης, ἥτις μακρύνει ὀλονέν, οἱ νέοι σου ὀδόντες, οἵτινες ἤρχισαν νὰ φαίνωνται, ἐκεῖ ὅθεν ἔπεσαν οἱ παλαιοί, . . . ὅλα αὐτὰ τὰ ἔφαγες, πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν.

Σημείωσαι δὲ, ὅτι τοῦτο δὲν συμβαίνει μόνον εἰς σέ.

Βλέπεις τὴν μικράν σου γάταν, ἥτις πρὸ ἐνὸς μόλις μηνὸς ἦτο ἐν ἄσχημον μικρὸν ζῶον, καὶ τώρα αὐξάνει ὀλονέν καὶ γίνεται τόσον εὐμορφη; Ἡ τροφή, τὴν ὁποίαν τῆς δίδεις, μετεμορφώθη ἐντὸς τῆς εἰς γάταν. Τὸ μεγάλο ἐκεῖνο βῶδι, τὸ ὁποῖον σὲ τρομάζει, διότι δὲν γνωρίζεις πόσον ἀγαθὸν ζῶον εἶνε, ἦτο κατ' ἀρχὰς ἐν μικρὸν μοσχάρι· ἀλλ' ἔφαγε χόρτον πολὺ, καὶ τὸ χόρτον αὐτὸ μετεμορφώθη σιγὰ σιγὰ εἰς ὄλον αὐτὸ τὸ κρέας, τὸ ὁποῖον θὰ φάγωμεν πάλιν ἡμεῖς διὰ νὰ τὸ μεταμορφώσωμεν εἰς κρέας ἀνθρώπινον.

Ἄλλο, ἀκόμη περιεργότερον. Τὰ δένδρα τῶν δασῶν μας, τὰ ὁποῖα φθάνουν τόσον ὑψηλὰ καὶ κρατοῦν τόσον τόπον, δὲν ἦσαν κατ' ἀρχὰς μεγαλύτερα ἀπὸ τὸν μικρὸν σου δάκτυλον· ὄλον δὲ αὐτὸ τὸ ὕψος καὶ ὄλον αὐτὸ τὸ πλάτος τὸ ἔφαγαν.

— Πῶς; τρώγουν καὶ τὰ δένδρα;

— Βεβαιότατα τρώγουν. Εἶνε μάλιστα καὶ πολὺ λαίμαργα, διότι τρώγουσιν ἀκαταπαύστως, ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι δὲν τρώγουσιν ὅπως ἡμεῖς, μολονότι κατὰ πολὺ μᾶς ὁμοιάζουν· τὰ περὶ τούτου ὅμως εἶνε ἐκτὸς τοῦ προκειμένου.

Θὰ ὁμολογήσης δὲ, ὅτι ὀλίγα παραμύθια, ἐξ ἐκείνων ἅτινα διηγείτο ποτὲ ἡ μάμμη σου, περιέχουν πράγματα τόσον θαυμαστά, ὅσον ἡ ἱστορία τοῦ τεμαχίου ἄρτου, τὸ ὁποῖον γίνεται νέα κόρη, καὶ τοῦ χόρτου τὸ ὁποῖον μεταβάλλεται εἰς βοῦν.

Λέγω δὲ ἱστορία, διότι ἀληθῶς ὁλόκληρος ἱστορία εἶνε τὰ περὶ τούτου, καὶ ἐννοεῖς εὐκόλως, ὅτι ἡ μεταβολὴ αὐτὴ δὲν γίνεται διὰ μιᾶς.

Θὰ ἤκουσες ἴσως νὰ γίνεται λόγος περὶ τῶν θαυμασίων ἐκείνων μηχανῶν τῆς Ἀγγλίας, αἵτινες λαμβάνουν ἐξ ἐνὸς μέρους τὸ βαμβάκιον εἰς δέματα, καὶ τὸ παραδίδουν ἐξ ἐτέρου μεταμορφωμένον εἰς ὠραῖον λεπτὸν ὕφασμα, διπλωμένον, ἔτοιμον πρὸς πώλησιν. Τοιαύτην τινὰ μηχανὴν ἔχεις ἐντὸς σου· ἡ μηχανὴ δὲ αὕτη λαμβάνει ἀφ' ἐνὸς τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τοῦ γλυκύσματος, τὸ ὁποῖον τῆς δίδεις, καὶ σοῦ τὸ ἀποδίδει ἀφ' ἐτέρου μεταμορφωμένον εἰς ὄνυχας, εἰς κόμην, εἰς ὀστά, εἰς κρέας, καὶ εἰς χίλια ἄλλα πράγματα· διότι ἐντὸς τοῦ σώματός σου ὑπάρχουν χίλια πράγματα διαφορετικά καὶ ἀνόμοια, τὰ ὁποῖα κατασκευάζεις ἀδιακόπως χωρὶς

νὰ τὸ γνωρίζης. Καὶ τοῦτο εὐτυχῶς διὰ σέ· διότι τί θὰ ἐγίνετο, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἂν ἦτο ἀνάγκη νὰ συλλογίζεσαι ἀπὸ τὸ πρωτὶ ἕως τὸ βράδυ τί πρέπει νὰ γείνη ἐντὸς τοῦ σώματός σου, ὅπως ἡ μήτηρ σου εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ σκέπτεται ἀδιακόπως τί πρέπει νὰ γείνη ἐντὸς τῆς οἰκίας; Εἶμαι βεβαιότατος, ὅτι ἡ μήτηρ σου θὰ ἐπεθύμει νὰ εἶχε μίαν μηχανήν, ἥτις νὰ σκουπίζει, νὰ ἐτοιμάζῃ τὸ γεῦμα, νὰ πλύνῃ τὰ πινάκια, νὰ διορθώῃ τὰ σχισμένα φορέματα, νὰ ἐπιστατῇ εἰς ὅλα καὶ νὰ φροντίζει περὶ ὅλων, χωρὶς νὰ κάμνῃ διόλου θόρυβον, ὅπως ἡ ἰδική σου μηχανή, ἥτις ἐργάζεται ἀφ' ὅτου ἐγεννήθης, χωρὶς ποτέ σου ἴσως νὰ τὴν ἐννοήσης.

Αὐτὴν δὲ τὴν μαγικὴν μηχανὴν δὲν τὴν ἔχεις σὺ μόνη. Τὴν ἔχει καὶ ἡ γαλῆ, τὴν ἔχει καὶ ὁ βοῦς, καὶ ὅλα τὰ ζῶα· τὰ ὑπηρετεῖ δὲ ὅλα, ὅπως ὑπηρετεῖ σέ. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε, ὅτι ἔχει ὀλίγας τινὰς διαφοράς, ἀπὸ ζώου εἰς ζῶον, μολονότι τὸ σχῆμά της ἐν γένει εἶνε τὸ αὐτό. Αἱ διαφοραὶ αὗται εἶνε ἀνάλογοι πρὸς τὰ διάφορα εἶδη ἐργασίας, ἅτινα ἡ μηχανὴ αὕτη ἐκτελεῖ εἰς ἕκαστον ζῶον. Οὕτω, π. χ. ἡ μηχανὴ τοῦ βοῦς, ὅστις τῆς δίδει χόρτον πρὸς κατεργασίαν, διαφέρει ἀπὸ τὴν μηχανὴν τῆς γαλῆς, ἡ ὁποία τῆς δίδει κρέας. Τοιοῦτοτρόπως δὲ καὶ αἱ μηχαναὶ τῶν κλωστικῶν ἐργοστασίων εἶνε μὲν ὅμοιαι ἐν γένει, ἔχουν ὅμως καὶ μερικὰς διαφοράς· ἄλλου εἶδους εἶνε ἡ μηχανὴ ἥτις κλώθει βαμβάκιον, ἄλλου εἶδους ἡ ἐργαζομένη μαλλίον, καὶ ἄλλου εἶδους ἐκείνη ἥτις κλώθει λινάριον.

Ἐκτὸς δὲ τούτου θὰ παρετήρησες βέβαια, ὅτι ὅλα τὰ ζῶα δὲν εἶνε ἴσης ἀξίας, οὔτε ἔχουσιν ὅμοια προτερήματα. Ὁ κύων ἐν παραδείγματι, τὸ ζῶον αὐτὸ τὸ τόσον νοῆμον καὶ τόσον ἀγαθόν, εἶνε ἀναντιρρήτως ἀνώτερον τοῦ βατράχου, ὅστις ἔχει τόσον βλακώδεις ὀφθαλμοὺς καὶ κρύπτει τὸ γλοιῶδες σῶμά του ὑπὸ τὸ ὕδωρ, ἅμα ἀκούσῃ κρότον. Ὁ δὲ βάτραχος πάλιν ὅστις κινεῖται ὅπως θέλῃ, εἶνε θετικώτατα ἀνώτερος τοῦ ὄστρειδίου, τὸ ὁποῖον οὔτε κεφαλὴν ἔχει οὔτε μέλη, καὶ ζῇ φυλακισμένον αἰωνίως ἐντὸς τοῦ ὄστράκου του.

Ἡ μηχανὴ λοιπὸν, περὶ τῆς ὁποίας ἐλέγομεν, εὐρίσκεται καὶ ἐντὸς τοῦ ὄστρειδίου, καὶ ἐντὸς τοῦ βατράχου, ὅπως ἐντὸς τοῦ κυνός. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε, ὅτι ἡ μηχανὴ τοῦ κυνός εἶνε τελειότερα τῆς τοῦ βατράχου, καὶ ἡ τοῦ βατράχου πάλιν τελειότερα τῆς τοῦ ὄστρειδίου. Καθ' ὅσον καταβαίνομεν ἀπὸ ἀνώτερον ζῶον εἰς κατώτερον, ἡ μηχανὴ ἐλαττοῦται ὀλονέν, στερουμένη βαθμὴδὸν τὸ ἐν τῆς μέρος μετὰ τὸ ἄλλο. Μένει μὲν πάντοτε ἡ αὕτη, ἀλλ' ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα, μόλις ἠθέλαμεν κατορθώσῃ νὰ τὴν ἀναγνωρίσωμεν, ἂν δὲν παρηκολουθοῦμεν αὐτὴν ἐξ ἀρχῆς, καὶ δὲν εἶχομεν παρευρεθῇ, οὕτως εἰπεῖν, εἰς ὅλας τῆς τὰς μεταμορφώσεις.

ἵνα ἐννοήσης ἀκόμη σαφέστερον τὸ πρᾶγμα, θὰ σοῦ κάμω μικράν τινα πάρομοίωσιν.

Γνωρίζεις τὴν ὠραίαν λάμπαν, τὴν ὁποίαν ἀνάπτει καθ' ἐσπέραν ἡ μήτηρ σου ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἀφαίρεςέ της κατὰ πρῶτον τὸ σκιαθιδόν της, τὸ ὁποῖον ῥίπτει τὸ φῶς πρὸς τὰ κάτω, ἔπειτα τὸν ὑάλινον σωλῆνα, ὅστις δὲν τὴν ἀφίνει νὰ καπνίζῃ, κατόπιν τὴν μικρὰν ἐστίαν, ἥτις κρατεῖ τὴν θρυαλλίδα καὶ φέρει τὸν ἀέρα εἰς τὸ μέσον τῆς φλογός, διὰ νὰ γίνεταί τὸ φῶς ζωηρότερον. Ἀφαίρεςε κατόπιν τὸν στρόφιγγα, ὅστις ἀναβιβάζει καὶ καταβιβάζει τὴν θρυαλλίδα, καὶ μείνει ἐπὶ τέλους εἰς τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ λαμπτήρος, τοῦτέστι εἰς τὸ δοχεῖον τοῦ ἐλαίου καὶ τὴν θρυαλλίδα μόνην, καίουσαν ἐντὸς τοῦ ἐλαίου.

Ἄν κανεῖς ἔλθῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ τοῦ εἴπῃς: «Κύτταξε τὴν λάμπαν μου!», θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ βεβαιότατα:

— «Ποῖαν λάμπαν; αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε λάμπα!»

Σὺ ὅμως, ἥτις ἀφῆρεςε τὰ τεμάχια ἐκεῖνα τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, γνωρίζεις κάλλιστα, ὅτι ὁ λαμπτήρ ἐκεῖνος εἶνε ὁ ἴδιος, μολονότι ἔχασε πολλά του συστατικά, μολονότι δὲν φωτίζει πλέον τόσον εὐμορφα, ὅσον πρὸ ὀλίγων στιγμῶν.

Αὐτὰ λοιπὸν ὅλα θὰ τὰ ἴδωμεν μαζὺ, μικράμου φίλη. Θὰ ἐξετάσωμεν δὲ τὴν μηχανὴν αὐτὴν τελείαν καὶ πλήρη, ὅπως τὴν ἔχεις σὺ, ἐγὼ, καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ θ' ἀφήσωμεν δι' ἄλλην εὐκαιρίαν τὴν ἐξέτασιν τῆς μηχανῆς τῶν ζώων, καὶ τῆς μηχανῆς τῶν φυτῶν, αἵτινες εἶνε ἀρκετὰ περίεργοι ἐπίσης, μολονότι ἀτελεῖς. Θὰ ἴδωμεν πῶς τρώγεις, πῶς τρώγομεν ὅλοι, καὶ θὰ μάθωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ μικροῦ ἐκείνου τεμαχίου ἄρτου, τὸ ὁποῖον εἰσάγεις εἰς τὸ στόμα σου χωρὶς νὰ σὲ πολυμέλῃ τί ἀπογίνεται τὸ ταλαίπωρον, καὶ θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν πορείαν αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους.

Νομίζεις, ὅτι τοιαύτη διήγησις δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειάν σου, καὶ ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νὰ θυσιάσῃς ὀλίγας στιγμὰς διὰ νὰ τὴν ἀκούσῃς; Τὸ ὑποθέτω.

Ἴσως μοῦ παρατηρήσῃς, ὅτι ἡ διήγησίς μου θὰ εἶνε πολὺ ἐκτεταμένη, ὅτι πρὸ καιροῦ ἤδη τρώγεις τεμάχια ἄρτου, χωρὶς νὰ πολυεξετάζῃς τί γίνονται, καὶ ὅτι ἐν τούτοις αὐξάνεις ἐξαίρετα, καθὼς ἐπίσης αὐξάνει ἡ γαλῆ σου ἥτις τὸ ἐξετάζει πολὺ ὀλιγότερον.

Ἐχεις δίκαιον· ἀλλ' ἡ γαλῆ σου εἶνε γαλῆ, καὶ σὺ εἶσαι κόρη. Μέχρι τοῦδε ἤξευρες καὶ σὺ ὅσα ἤξευρεν ἡ γαλῆ σου περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ καμμία ὥς πρὸς αὐτὸ δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ σας διαφορὰ. Ἐκεῖνη ὅμως οὔτε ἤξεύρει, οὔτε θὰ μάθῃ, καὶ θὰ μείνῃ πάντοτε γαλῆ· ἐνῷ σὺ προωρίσθησθαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ γείνης καλλιτέρα παρ' ὅ,τι εἶσαι, καὶ διὰ νὰ γείνης καλλιτέρα πρέπει νὰ μάθῃς ὅ,τι δὲν γνωρίζεις.

Ὅλοι μᾶς ἔχομεν καθῆκον νὰ μανθάνωμεν, ὄχι μόνον χάριν περιεργείας, ἀλλὰ καὶ χάριν τοῦ προορισμοῦ, τὸν ὁποῖον μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἔσο δὲ βεβαία, ὅτι τὸ διασκεδαστικώτατον καὶ ὠφελιμώτατον μάθημα εἶνε ὁ ἴδιος ἐαυτός μας, καὶ ὅ,τι θὰ σοῦ ἐξηγήσω θέλει συντελέσει εἰς τοῦτο ἰδίως καὶ πρὸ πάντων, νὰ μάθῃς τί εἶσαι.

Ἔπεται συνέχεια.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Ἡ ΣΚΕΝΔΕΡΜΠΕΪΣ

Ἡ τύχη τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὑπῆρξε παράδοξος. Ἐν τῇ 1Ε' ἑκατονταετηρίδι ἀνεδείχθησαν τρεῖς κυριώτατοι πρόμαχοι τῆς χριστιανωσύνης κατὰ τοῦ ἰσλαμισμού· ὁ στρατηγὸς τῶν Οὐγγρων Ἰωάννης Οὐνιάδης, ὁ δεσπότης Πελοποννήσου, μετέπειτα δὲ αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, καὶ ὁ ἡγεμὼν τῶν Ἀλβανῶν Γεώργιος Καστριώτης. Ἐκ τούτων ὁ τελευταῖος ἀπέβη ἀναμφιβόλως καρτερικώτερος καὶ εὐτυχέστερος τῶν δύο ἄλλων· καὶ ὅμως, ὄχι μόνον ὀλιγώτερον αὐτῶν ἐφημίσθη παρὰ τοῖς συγχρόνοις χριστιανοῖς τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ ὅταν μετ' οὗ πολὺ ἤρχισαν νὰ ἱστορῶνται τὰ κατ' αὐτὸν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ ἀλήθεια κατεκαλύφθη ὑπὸ ποικίλων μυθευμάτων, βραδύτερον δὲ, ὅτε ὁ Χάμμερ ἀφῆρσεν ἐν μέρει τὸν μυθικὸν τοῦτον ὁ Χάμμερ ἀφῆρσεν ἐν μέρει τὸν μυθικὸν τοῦτον κόσμον, ὁ δὲ Χόπφ ἐπεχείρησε νὰ γράψῃ ἀκριβῆς τὸν ἀνδρὸς ἱστορίαν, ἡ ἱστορία αὕτη κατήντησεν ἐντελὼς ἔψυχος, καθὼς ἀπεστερημένη τῶν λεπτομερειῶν ἐκείνων αἵτινες ἐμφυσῶσιν εἰς τοὺς πρωταγωνιστὰς τοῦ παρελθόντος πνοὴν καὶ ζωὴν.

Ἐν τῇ παιδικῇ ἡμῶν ἡλικίᾳ ὅλοι ἐνομίζομεν ὅτι ὁ Ἰωάννης Καστριώτης, ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου, ἦτο ἡγεμὼν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Ἡμαθίας, διότι τοῦτο μᾶς ἐλέγετο ἀπὸ τῆς 15' ἑκατονταετηρίδος. Ἐλέγετο δὲ πιθανῶς ἵνα συνδυασθῇ ἡ καταγωγὴ τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τοῦ ἐπωνυμίου Σκενδέρμπεϋ (ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου), ὅπερ ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ σουλτάνος Μουράτ Β' ἐνόσω τὸν εἶχεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἵνα παρασταθῇ ὁ νέος Ἀλεξάνδρος ὡς ὁμογενὴς τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου καὶ περιλαλήτου υἱοῦ τοῦ Φιλίππου. Ἡ φαντασία ἡμῶν ἐτέρπετο μανθάνουσα ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ ἥρωος, ἡ Βοϊσαύα, φέρουσα αὐτὸν ἐν γαστρὶ, εἶδε κατ' ὄναρ ὅτι ἔτεκεν ὄφιν πελώριον, τοῦ ὁποῖου τὸ μὲν σῶμα ἐκάλυπτε πᾶσαν Ἡπειρον, ἡ δὲ κεφαλὴ κατέπινε τὴν Τουρκίαν, ἡ δὲ οὐρὰ ἐβυθίζετο εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν. Καὶ πῶς νὰ μὴ τὸ πιστεύσωμεν; μήπως ἡ Ὀλυμπιάς, ἡ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μήτηρ, δὲν ἐδέχθη ἐν τῇ κλίνῃ αὐτῆς τὸν ὑπατον τῶν Θεῶν, ἐν σχήματι δράκοντος; Ἡ ἀμάθεια ἡμῶν ἐπίστευεν ὅτι ὁ Σκενδέρμπεϋς,

διατελών ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Μουράτ Β', εἶχε διαπρέψει ἐπὶ ἡρωϊκοῖς κατορθώμασιν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Προύσης καὶ τῆς Νικομηδείας, αἵτινες εἶχον κυριευθῇ ὑπὸ τῶν Τούρκων, πολὺ πρὶν γεννηθῇ ὁ ἥρως ἡμῶν. Διὰ δὲ τὴν πεποίθησιν ἣν εἶχομεν ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ πίπτωσιν ἐν πολέμῳ χιλιάδες μὲν πολλὰ Τούρκων, Χριστιανῶν δὲ ὀλίγαι μόνον δεκάδες, ὑφ' αἰνόμεθα ἀκούοντες ὅτι εἰς τὴν πρώτην, περὶ Κρόϊαν, μάχην τοῦ Σκενδέρμπεῦ πρὸς τὸν Ἀλήμπεῦν, ἐσφάγησαν 22,000 ἄπιστοι, Ἀλβανοὶ δὲ 100 μόνον περίπου.

Ἄλλ' ἦλθε τελευταῖον ἡ ἀληθὴς ἱστορία καὶ διέλυσε τὰ χρυσὰ ταῦτα ὄνειρα τῆς νεότητος ἡμῶν. Ὅχι ὅτι ἡλάττωσε τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρός· ἐκ τοῦ ἐναντίου τὰ ἀκριβῶς ἐξελεγχθέντα αὐτοῦ κατορθώματα ἀνέδειξαν αὐτὸν ἴσως μᾶλλον ἀξιάγαστον ἢ αἱ προηγούμεναι μυθικαὶ ἀφηγήσεις. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως εἶναι οὕτω πεπλασμένος ὥστε νὰ μὴν ἀρκῇται εἰς ξηρὰν τῶν γεγονότων παράστασιν· ἡ δὲ ἱστορικὴ ἐπιστήμη, ἀφαιρέσασα ἐκ μέσου τὰς μακρὰς δημηγορίας αἷς ὁ πρῶτος γράψας τὰ κατὰ τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ Σκενδέρμπεῦ Βαρλέτιος ἀπέδιδεν εἰς αὐτὸν, παρωδῶς

τὸν Ῥεπόσσον, τὸν Στάνισον, τὸν Κωνσταντῖνον καὶ τὸν ἡμέτερον Γεώργιον, γεννηθέντα τῷ 1403. Ἐκ τούτων ὁ πρεσβύτερος ἀπέθανεν ὡς μοναχὸς εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ· τοὺς δὲ ἄλλους ἠναγκάσθη ὁ πατήρ, δεινῶς πιεσθεὶς ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1440, νὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς πολεμίους τούτους ὡς ὁμήρους, ἐναλλάξ. Οἱ νέοι οὗτοι ἀνετράφησαν ἐν τῷ ἰσλαμισμῷ καὶ κατετάχθησαν ἐν τῷ ὁσμаниκῷ στρατῷ, ἐν ᾧ ἰδίως διέπρεψεν ὁ Γεώργιος, ὅστις, μετονομασθεὶς ὡς μουσουλμάνος Ἰσκενδέρ, προήχθη, ἕνεκα τῆς ἀνδρείας καὶ τῶν ἄλλων προτερημάτων αὐτοῦ, εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ μπεῦ, ἐξ οὗ τὸ πολυθρύλητον αὐτοῦ ἐπωνύμιον Σκενδέρμπεῦς. Ἦτο δὲ κάλλιστος τὸ εἶδος καὶ οὐ μόνον δεξιότατος περὶ τὰ πολεμικὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν λόγον δεινός· δι' οὗ ἠννοήθη ἐξαιρετικῶς ὑπὸ τοῦ Μουράτ Β' καὶ ἤθελε βεβαίως ἀναβιβασθῇ, ὡς τόσοι ἄλλοι ἀρνησίθρησκοι, εἰς τὴν ὑπατὸν ἀρχὴν τοῦ μεγάλου βεζύρη, ἀλλὰ μόνος αὐτὸς, καθ' ὅσον ἠξέετο, ἐκ τῶν ἐπισήμων Χριστιανῶν ὅσοι οὕτως ἢ ἄλλως ἐξισλαμίσθησαν, δὲν ἐδεδεάσθη μέχρι τέλους ὑπὸ τῶν ποιητῶν τῆς ἀλλαξοπιστίας πλεονεκτημάτων. Καραδοκῶν αἰέποτε ἐπιτηδεῖαν τινὰ περίστασιν ἵνα διαφύγῃ τὰς εὐεργεσίας κυριάρχου θν' ἐξ ἀναποδράστου μόνον ἀνάγκης ὑπηρετεῖ, ὠφελήθη τελευταῖον τῷ 1443 ἀπὸ τῆς περὶ Νίσσαν ἥττης τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, εἰς ἣν πιθανῶς συνετέλεσε, καὶ δραπετεύσας ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης μετὰ 300 ὁμογενῶν, ἔδραμεν εἰς τὰ ἴδια, ὅπου ὁ πατήρ του εἶχε πρὸ μικροῦ ἀποθάνει. Ἀμα φθάσας, κατέλαβε δι' ἀπάτης τὴν Κρόϊαν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ὠνομάσθη Γεώργιος καὶ ἐκήρυξεν ἱερὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον. Ἐκτοτε ἤρχισε τὸ ἱστορικὸν τοῦ Γεωργίου Καστριώτου στάδιον.

Ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρα ὅλα ἔτη ἠγωνίσθη σχεδὸν ἀδιαλείπτως. Καὶ περ δ' ἔχων ν' ἀντιπαλαίσῃ οὐ μόνον πρὸς τοὺς πολεμίους ἐκείνους ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἔτρεμε τότε ἡ Εὐρώπη πᾶσα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἀντενεργείας τῶν Ἑνετῶν, καὶ πρὸς ἐμφυλίους διενέξεις ὀλεθρίας, ἀνεδείχθη πολλάκις νικηφόρος. Κατ' ἀρχὰς συνετάχθησαν περὶ αὐτὸν ἅπαντες οἱ δυνάσται τῆς Ἀλβανίας καὶ ὁ ἡγεμὼν τοῦ Μαυροβουνίου Στέφανος, ἀνακηρύξαντες αὐτὸν γενικὸν ἀρχηγὸν (καπιτάνον) καὶ ψηφίσαντες πρὸς τὰς χρεῖας τοῦ πολέμου ἐτήσιον χορηγίαν 200,000 δουκάτων, ὧν ἡ σχετικὴ ἀξία ἦθελε σήμερον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 5 ἢ 6 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐπὶ τῶν δυνάμεων δὲ τούτων καὶ πόρων ἐπεριδόμενος, ἀπέβηκε μὲν τοὺς Τούρκους ἐξ Ἀλβανίας, ἀπέκρουσε δὲ τοὺς ἐπελθόντας νέους αὐτῶν στρατοὺς, καὶ τῷ 1450 ἠνάγκασεν αὐτὸν τὸν Μουράτ Β', αὐτὸ προσώπως ἐπιχειρήσαντα τὴν πολιορκίαν τῆς Κρῆας, νὰ υποχωρήσῃ ἄπρακτος. Αὕτη ὑπῆρξεν ἐνδοξότερα τῆς ζωῆς αὐτοῦ στιγμή. Κοινὴ ἐπικρά-

τησεν ἐν Εὐρώπῃ ἀγαλλίασις ἐπὶ τῷ κατορθώματι τούτῳ, καὶ πρέσβεις τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ῥώμης, τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, τῶν βασιλέων τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Νεαπόλεως ἔδραμον εἰς Ἀλβανίαν ἵνα χαιρετίσωσι τὸν νικητὴν.

Ἀλλὰ τὸν μετ' οὐ πολὺ θανόντα Μουράτ Β' διεδέχθη ἄνθρωπος ὅστις δὲν συνείθιζε νὰ ὑποχωρῇ εἰμὴ ἵνα ὀρμητικώτερον προπηδήσῃ καὶ δὲν ἐδίσταζε νὰ περιβάλλεται τὴν ἀλωπεκὴν ὁσάκις διὰ τῆς λεοντῆς δὲν κῆδοκίμει. Μετὰ τὴν ὁλίσθησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Μεχμέτ Β' κατάρθωσε νὰ ἐνσπείρῃ τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῶν δυναστῶν τῆς Ἀλβανίας, ὧν πολλοὶ τότε ἐξισλαμίσθησαν καὶ ἄλλοι πάλιν βραδύτερον ἀπεδήμησαν εἰς Ἰταλίαν. Ἡ Ἑνετία ἥτις ἐξ ἀρχῆς ἐφθόνησε τὴν προαγομένην δύναμιν τοῦ Γεωργίου Καστριώτου, διετέλει ὅτε μὲν κρυφίως ἀντιπράττουσα, ὅτε δὲ ἀναφανδὸν πολεμοῦσα πρὸς αὐτὸν, ὅτε δὲ οὐδετέρᾳ καὶ πρὸς τοὺς Τούρκους εἰρηνεύουσα. Τὰ πράγματα ἐντεῦθεν ἐδεινώθησαν· οὐδὲν ἦττον ὁ ἥρωας τῆς Ἀλβανίας ἀντέσχεν ἔτι ἱκανὸν χρόνον, τῇ συνδρομῇ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως Ἀλφόνσου καὶ τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ῥώμης, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἀνηγορεύθη βασιλεὺς Ἀλβανίας καὶ ἡγεμὼν τοῦ σταυροφορικοῦ στρατοῦ. Ἀλλ' ἵνα λάβῃ τοιαύτας τιμὰς καὶ ἐπικουρίας, ἠναγκάσθη βεβαίως νὰ προσέλθῃ νὰ τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν, οὐδὲ πρέπει τοῦτο εἰς ἐμβάλη ἡμᾶς εἰς ἀπορίαν, ἀφοῦ εἶδομεν καὶ αὐτὸν τὸν Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον στέρξαντα εἰς τὸν τῆς ἐνώσεως ὅρον ἐπ' ἐλπίδι ὅτι οὕτω θέλει διασώσῃ τὴν πολιτικὴν τοῦ ἔθνους ἀνεξαρτησίαν. Ὁ Γεώργιος Καστριώτης ἠδυνήθη λοιπὸν πολλάκις ἔτι νὰ κατατροπώσῃ καὶ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἐμφυλίους ἀντιπάλους. Αὐτὸς ὁ Μεχμέτ Β', ἐπιδραμὼν τῷ 1466 μετὰ 200,000 ἀνδρῶν καὶ ἐπιχειρήσας τὴν πολιορκίαν τῆς Κρούας, ὑπεχώρησε μετ' οὐ πολὺ ἄπρακτος, ὁ δὲ στρατηγὸς Βαλαβάνης, ὃν κατέλιπε μετὰ 80,000 ἀνδρῶν ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὸν τοῦ φρουρίου ἐκείνου ἀποκλεισμόν, ἠττήθη κατὰ κράτος καὶ ἔπεσεν ἐν τῷ ἀγῶνι. Ἀλλ' οἱ πόροι τοῦ προμάχου τῆς Ἀλβανίας ὁσημέραι ἐξηντλοῦντο· πᾶσα ἡ ὑπαιθρος χώρα εἶχε πρὸ καιροῦ καταληφθῇ ὑπὸ τῶν Τούρκων· οἱ ἀρχαῖοι αὐτοῦ συναγωνισταὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν ἀλληλοδιαδόχως ὥστε μικρὸν μετὰ τὸ τελευταῖον αὐτοῦ κατόρθωμα, ἐδέησε νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς Λίσσον (Ἀλέσσιον), πόλιν ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν κατεχομένην, ἐν ᾗ ἀμέσως ἔπειτα ἀπεβίωσε τῇ 17 Ἰανουαρίου 1468, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 65. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης καὶ ὁ ἀνεψιὸς Βρανίλος ἀπεβίωσαν εἰς Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας. Καὶ οἱ μὲν κατ' εὐθείαν ἀπόγονοι τοῦ Γεωργίου ἐξέλιπον ἐν τῇ 15' ἐκατονταετηρίδι· τοῦ δὲ Βρανίλου ἐσώζοντο, κατὰ τὸν Χόπφ, ἔτι τῷ 1803 δύο γόνοι ἐν Νεαπόλει, ἀναγνωρισθέντες ὑπὸ τὸ ὄνομα Castriota-Seanderbech. Ἀλλὰ καὶ μετὰ

τούτους σημεῖοι ὁ Χόπφ Φρεδερίκον τινα, σύμβουλον, 1862-1873.

Τοιοιουτρόπως ἔπεσεν ἡ Ἀλβανία. Ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ πράξῃ ἄνθρωπος ἵνα σώσῃ αὐτὴν, ὁ Γεώργιος Καστριώτης τὸ ἔπραξεν. Ἀλλ' ἦτο πεπρωμένον νὰ ὑποκύψῃ ὁ σταυρὸς εἰς τὴν ἡμισέληνον, διότι ποτὲ οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολῆς δὲν συνεννόηθησαν ἐγκαίρως ἵνα ἀπὸ κοινοῦ συμπράξωσι κατὰ τοῦ πολεμίου ἐκείνου. Καὶ ὅ,τι συνέβη ἐν τῇ 15' ἐκατονταετηρίδι, συμβαίνει κατὰ τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον. Οἱ ἀγῶνες ὅμως τοῦ ἥρωος τῆς Κρούας θέλουσιν εἶναι πάντοτε θαυμαστοί· ἀδιάφορον ὅτι ἀπέτυχον, ὅτι ἦτο ἀπόγονος Σλαύων καὶ ὅτι ἐγένετο καθολικός. Ἀρκεῖ ὅτι ἦτο χριστιανός· τοῦτο ἀρκεῖ τοῦλάχιστον εἰς τὴν ἱστορίαν, ἐὰν ὅχι πάντοτε εἰς τὴν πολιτικὴν.

Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Τὸ κατωτέρω διήγημα ἐγράφη ὑπὸ Στεφάνου Βέκετ, γάλλου ἐφημεριδογράφου καὶ μυθιστοριογράφου, τελευταίαντος ἐν Παρίσις τὸ 1838 ἔτος. Τοσούτῳ δὲ κατεγοήτευσε πάντας τοὺς ἀνγνόντας αὐτὸ καὶ τοιαύτην φήμην ἀπέκτησεν, ὥστε ὁ Ἰούλιος Janin, ὁ γνωστὸς κριτικὸς τοῦ Journal des Debats, εἶπε περὶ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς· «Ὅτε ἐδημοσιεύθησαν τὰ ὀλίγα ταῦτα γενικὸς θαυμασμὸς κατέλαβε πάντας.»

Σ. τ. Δ.

ἡμέρας ἄρα καὶ τῆς 1ης Ἰανουαρίου πρότερον ἡμῶν, τοὺς δὲ ἀριστερόθεν ὡς κειμένους πρὸς Δ. καὶ ἐπομένως ἔχοντας ἀρχὴν τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ ἔτους ἀργότερον ἡμῶν.

Ἀλλὰ δυστυχῶς πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, μάλιστα τὰ μεγάλα, ἔχουσι τὴν αὐτὴν μετριοφροσύνην καὶ ἀπαίτησιν καὶ δὲν συμφωνοῦσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐνὸς πρώτου μεσημβρινοῦ. Οὕτως οἱ μὲν Γάλλοι δέχονται ὡς πρώτον μεσημβρινὸν τὸν τῶν Παρισίων, οἱ δὲ Ἀγγλοὶ τὸν τοῦ Γρηνοβίχου (Greenwich), οἱ Ἀμερικανοὶ τὸν τῆς Οὐασινγκτῶνος, οἱ Γερμανοὶ τὸν τῆς νήσου Φέρρου ἢ τὸν τοῦ Βερολίνου καὶ οἱ Ἰνδοὶ τὸν τοῦ Οὐττειν. Ἐνεκα δὲ τῆς διχονοίας ταύτης καταστρέφεται ἡ θεωρία ἡμῶν, ἥτις συνίσταται εἰς τὴν παραδοχὴν ὅτι ἡ ἡμέρα ἀρχίζει εἰς τὸν ἀφ' ἡμῶν ἀπώτατον πρὸς Α. μεσημβρινὸν καὶ λήγει εἰς τὸν πρὸς Δ. ἀπώτατον, διότι τόποι, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς θεωροῦμεν ὡς ἀνατολικούς, δι' ἄλλους λαοὺς γίνονται δυτικοί, καὶ ἀντιστρόφως δυτικοὶ γίνονται ἀνατολικοί.

Ἐν ἐλλείψει κοινῆς συμφωνίας τῶν ἀνθρώπων ἡ τύχη ἐκάνονισε εἰς τίνας τόπους γίνεται ἡ ἀρχὴ τῶν ἡμερῶν ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ ἡμερολογίῳ, ἐκ τούτου δὲ προέκυψαν καὶ περίεργοι ἀνωμαλῖαι.

Ἡ Εὐρώπη εἶναι ἡ χώρα ἐν ἣ ἀνεπτύχθησαν αἱ γεωγραφικαὶ καὶ ἀστρονομικαὶ γνώσεις, ἐντεῦθεν δὲ αὐτὴ διέδωκε βαθμηδὸν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς χώρας τὸ ἡμερολόγιον αὐτῆς. Ὅπως λοιπὸν ἀνεύρωμεν πῶς ἐγένετο ἡ διάδοσις αὕτη, ἀρκεῖ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν πορείαν τῶν πρώτων θαλασσοπόρων, οἵτινες ἀνεκάλυψαν τοὺς μεμαχρυσμένους ἐκείνους τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους συμπίπτει δι' ἡμᾶς ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις. Δέον δὲ νὰ ἀναμνησθῶμεν τῆς ἀπλῆς καὶ σήμερον εὐλήπτου ἀρχῆς ὅτι ὁδοιπόρος, ὅστις περιπλέει τὴν γῆν διευθυνόμενος πάντοτε πρὸς ἀνατολὰς, ἀντιθέτως δηλαδή πρὸς τὴν φαινομένην ἡμερησίαν κίνησιν τοῦ ἡλίου, ὅταν ἐπανέλθῃ εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ, θὰ ἔχῃ κερδίσει μίαν ἡμέραν, ὅποσιν ἤτοτε καὶ ἂν ἦτον ἡ διάρκειά τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ. Ἐξεναντίας ὁ ὁδοιπόρος πάντοτε πρὸς δυσμὰς, μετὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀπολῆσιν μίαν ἡμέραν. Πρὸς διασάφησιν τούτου ὑποθέσωμεν ὁδοιπὸρον πορευόμενον πρὸς ἀνατολὰς, τοῦ ὁποίου τὸ ἀκριβὲς βαῖνον ὥρολόγιον δεικνύει ἀκριβῶς μεσημβρίαν κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν ἀναχώρησιν αὐτοῦ. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν λόγου χάριν ἡμερῶν ἀκριβῶς ἀφίκηται εἰς Κωνσταντινούπολιν· τὸ ὥρολόγιον αὐτοῦ θὰ δεικνύῃ ἀκριβῶς τὴν 12ην ὥραν, τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁμῶς θὰ δεικνύωσι συγχρόνως 12ην καὶ 21 λεπτά, ὅθεν ὁ ὁδοιπὸρος ἐνῶ πράγματι ἐπορεύθη καὶ ἔζησεν ἐν τῷ μεταξὺ τρεῖς ἀκριβῶς ἡμέρας, θὰ εὐρεθῇ εἰς πλεον προκεχωρημένην ὥραν κατὰ 21 λεπτά καὶ θὰ ἔχῃ κερδίσει αὐτά. Ἐὰν προχωρήσῃ ἔτι

ἀνατολικώτερον, μέχρι Πεκίνου λόγου χάριν, καὶ πορευθῇ πάλιν ἀκριβῶς 120 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχωρήσεως αὐτοῦ, τὸ ὥρολόγιον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ὑποθέτομεν ὅτι δὲν ἐτάραξε ποσῶς, θὰ δεικνύῃ μεσημβρίαν ἀκριβῶς, τὰ τοῦ Πεκίνου ὁμῶς θὰ δεικνύωσι συγχρόνως τὴν 6 ὥραν καὶ 12 περίπου λεπτά μ. μ., ὥστε θὰ ἔχῃ κερδίσει τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ οὕτω πορευόμενος πάντοτε πρὸς Α., ὅταν ἐπανέλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ ὥρολόγιον αὐτοῦ θὰ δεικνύῃ μὲν ἀκριβῶς μεσημβρίαν συγχρόνως μὲ τὰ τῶν Ἀθηνῶν ὥρολόγια, θὰ ἔχῃ ὁμῶς ἡμερομηνίαν κατὰ μίαν ὅλην ἡμέραν πλεον προκεχωρημένην.

Οἱ Πορτογάλοι καὶ Ὀλλανδοὶ εἰς τὰς πρώτας αὐτῶν κατὰ τὸν 16' αἰῶνα θαλασσοπορίας παρακάμψαντες τὸ Εὐελεπὶ Ἀκρωτήριον, ἠκολούθησαν πάντοτε πορείαν πρὸς ἀνατολὰς. Οὕτω λοιπὸν ὅτε ἐφθασαν εἰς τὰς ἀπωτάτας διὰ τὴν Εὐρώπην ἀνατολικὰς χώρας, εὗρον αὐτόθι τὸν χρόνον κατὰ 12 ὥρας πλεον προκεχωρημένον παρὰ τὸν σύγχρονον ἐν Εὐρώπῃ. Ἐκ τούτου, ὅπου εἰσῆγαγον τὸ εὐρωπαϊκὸν ἡμερολόγιον, ἡ ἡμερομηνία αὐτοῦ ἦτο καθ' ἡμίσειαν ἡμέραν πλεον προκεχωρημένη ἢ ἐν Εὐρώπῃ. Ἀφ' ἑτέρου οἱ Ἰσπανοὶ διαπλεύσαντες εὐτόλμως μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανὸν, ἀφίχθησαν ἐπίσης εἰς τὰς νήσους τῆς Ὠκεανίας. Ἐπειδὴ ὁμῶς ἡ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης πρὸς τὴν Ὠκεανίαν πορεία αὐτῶν ἦτο πάντοτε δυτικὴ, ἀπώλεσαν κατ' αὐτὴν 12 ὥρας, ἢ μᾶλλον ὁ χρόνος ὃν εὗρον φθάσαντες εἰς τὴν Ὠκεανίαν ἦτο κατὰ 12 περίπου ὥρας ἀργότερος τοῦ ἐν Εὐρώπῃ, κατὰ συνέπειαν κατὰ 24 περίπου ὥρας ἀργότερος τοῦ χρόνου τῶν δι' ἀνατολικῆς πορείας εἰς Ὠκεανίαν ἐλθόντων Ὀλλανδῶν καὶ Πορτογάλων, ἐχόντων αὐτόθι 12 ὥρας ἐνωρίτερον ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Ἐντεῦθεν συνέβη τὸ παράδοξον ὅπως τόποι ἔχοντες διαφορὰν χρόνου ἡμισείας μόνον ὥρας νὰ ἔχωσιν εἰς τὸ ἡμερολόγιον αὐτῶν διαφορὰν μιᾶς ἡμέρας· ἐνίοτε δὲ καὶ πλεον ἐὰν ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆχθῃ τὸ εὐρωπαϊκὸν ἡμερολόγιον εἶναι δυτικώτερος τοῦ ἑτέρου εἰς ὃν τυχὸν εἰσῆχθῃ ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν, ὅπερ κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

Τὸ παράδοξον αὐτὸ φαινόμενον ἔμεινεν ἐπὶ μακρὸν ἀνεξήγητον εἰς τοὺς παλαιούς θαλασσοπόρους, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ κατανοήσωσιν ὅτι ἡ περίμετρος τῆς γῆς ἀντιστοιχεῖ πρὸς 24 ὥρων χρόνον. Ὅστις λοιπὸν περιπλεύσῃ αὐτὴν βαίνων πάντοτε πρὸς Α., ἤτοι πρὸς συνάντησιν τοῦ ἡλίου, θὰ μετρήσῃ μέχρι τέλους τοῦ περίπλου μίαν ἡμέραν περιπλεόν, τὰνάπαλιν δὲ μίαν ἡμέραν ὀλιγώτερον ἐὰν διευθύνεται πρὸς Δ.

Ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς ἡμερομηνίας ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ὠκεανίαν Πορτογαλικῇ καὶ Ἰσπα-

Ἐν συνόλῳ λοιπὸν ἐκ τῶν κατωκημένων τόπων αἱ νῆσοι Chatam χαιρετῶσι πρῶται τὴν ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἡμερολογίου, ἐπομένως καὶ τοῦ ἡμετέρου ἰουλιανοῦ, διαφέροντος τοῦ πρώτου κατὰ 12 ἡμέρας.

ΕΠΙΝΟΜΙΔΕΣ

ΗΤΟΙ

ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Πολλοὶ βεβαίως ἐκ τῶν διδόντων σήμερον δῶρα κατ' ἀνάγκην κοινωνικὴν, καὶ καταρωμένων ἴσως ἐνδομύχως τὴν κακὴν αὐτὴν συνήθειαν, ἥτις κενώνει τὸ πουργίον των ἐντὸς τοῦ καταστήματος τοῦ Κ. Μάϊφарт, θὰ εἶνε περίεργοι νὰ μάθωσι, πόθεν τὸ δαπανηρὸν αὐτὸ ἔθιμον ἐκληροδοτήθη εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους, καὶ τίς πρῶτος εἰσήγαγε τὴν ἀλλόκοτον ταύτην φορολογίαν πρὸς ἀπελπισίαν τῶν διδόντων καὶ ἀγαλλίασιν τῶν λαμβανόντων. Πρὶν ἢ εὐχαριστήσω τὴν δικαίαν αὐτὴν καὶ ὀδυνηρὰν περιέργειαν τῶν ἀναγνωστῶν μου—δὲν λέγω καὶ τῶν ἀναγνωστρίων, διότι αὗται λαμβάνουσι μᾶλλον ἢ δίδουσι δῶρα κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, καὶ ἡ ἐκ τῆς λήψεως χαρὰ δὲν ἀφίνει τόπον (αὐτὴν τοῦλάχιστον τὴν ἡμέραν) εἰς τὴν περιέργειάν των, — ἀναγκαῖον νομίζω νὰ προσυλάξω αὐτοὺς ἐν πρώτοις κατὰ πιθανῆς τινος πλάνης, εἰς ἣν δύναται νὰ παραγάγῃ αὐτοὺς ἡ πρώτη λέξις τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ἀρθριδίου τούτου. Ἰσως τινὲς, ἀναγινώσκοντες τὴν λέξιν ἐπινομίδες, ὑποθέσωσιν ὅτι τὸ ἔθιμον τῆς σημερινῆς δωροφορίας εἶνε παλαιὸν ἑλληνικόν, καὶ φορτώσωσιν εἰς τῶν προπατόρων τὴν ῥάχιν τῶν ἀπογόνων τὴν κακὴν συνήθειαν, ὅπως πολλὰ ἡμῶν μικρὰ ἐλαττώματα, οἷον τὴν ἀγνωμοσύνην, τὸν φθόνον καὶ αὐτὴν τὴν συκοφαντίαν ἀνάγομεν εὐχαρίστως εἰς τοὺς παλαιούς, καὶ παρηγορούμεθα οὕτω, ὅτι δὲν πταίομεν ἡμεῖς διὰ τὴν κληρονομικὴν ἡμῶν δυσκрасίαν, καθὼς τὰ χοιραδικὰ παιδία παρηγοροῦνται ἐπὶ τῇ δυσμορφίᾳ των, συλλογιζόμενα ὅτι εἶνε αὕτη κληροδότημα.

Εὐτυχῶς διὰ τοὺς ἀθώους ἡμῶν προγόνους αἱ ἐπινομίδες δὲν εἶνε ἑλληνικὸν ἐπινόημα· ἀπαντᾷται μὲν ἡ λέξις αὕτη εἰς τὸν Ἀθήναιον, ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἔζησε τὸν τρίτον αἰῶνα μετὰ Χριστόν· εἰς τοὺς Δειπνοσοφιστάς του δὲ ἀναφέρει τὴν ἐπινομίδα ὡς μετὰφρασιν τῆς ῥωμαϊκῆς λέξεως *strena* ἢ *στρήνα*, ὅπως τὴν γράφει, καὶ περιπαίζει μάλιστα παρ' αὐτῷ ὁ δειπνοσοφιστὴς Κύνουλκος τὸν ὁμοτράπεζόν του Οὐλπιανόν, ὅτι ἔχει τὴν μανίαν νὰ ἐξελληνίσῃ τὰς ξένας λέξεις, ὅπως—κληρονομικῶς αὐτὴν τὴν φορὰν—ἔχομεν τὴν μανίαν νὰ μεταβαπτίζωμεν σήμερον τὸ Lyon εἰς Λούγδουνον καὶ τὸν Buchon εἰς Βύχωνα.

Τὰ δῶρα λοιπὸν τῆς πρώτης τοῦ ἔτους εἶνε

ῥωμαϊκῆς καταγωγῆς, καὶ ἐλέγοντο *strenæ*, ὡς *strenne* τὰ ὀνομάζουσι σήμερον οἱ ἰταλοὶ, *estrenas* οἱ ἰσπανοὶ καὶ *étrennes* οἱ γάλλοι· καὶ εἰς τινα δὲ τῆς Ἑλλάδος μέρη περισώζεται ἔτι ἡ λέξις *στρένα*, ἀπὸ τῶν βενετῶν, καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς φοβερὸν ῥῆμα *στρενιάζω*, σημαῖνον δίδω δῶρα κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους.

Οἱ σοφοὶ καὶ φιλόλογοι πολὺ φιλονεικοῦσιν ἔτι πόθεν ἡ λέξις παρήχθη, καὶ ποία τοῦ πράγματος ἡ ἱστορία· ἀλλ' οὐτ' ἐγὼ ἔχω πολλὴν διάθεσιν νὰ μεταδώσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου τῆς ἔριδος τὰς λεπτομερείας καὶ τῶν ἀντιμαχομένων τὰ ἐπιχειρήματα, οὔτε οἱ ἀναγνώσται μου βεβαίως περισσοτέραν νὰ ἀκούσωσιν αὐτά. Ἐλπίζω, ὅτι ὀλίγον τοῖς μέλει, πῶς καὶ διατὶ ὀνομάσθησαν *strenæ* τὰ δῶρα, ἅτινα ἔδιδον οἱ ῥωμαῖοι τὴν πρώτην τοῦ ἔτους χάριν παντὸς ἀγαθοῦ (*boni ominis causa*), ἥτοι *διὰ τὸ καλὸν*, ὡς λέγει σήμερον ὁ λαός. Καὶ ἀρκετὸν μοι φαίνεται νὰ σημειώσω τοῦτο μόνον, ὅτι κατ' αὐτοὺς τοὺς ἀρχαιοτάτους ῥωμαϊκοὺς χρόνους μνημονεύονται τοιαῦτα δῶρα, δοθέντα ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Σαβίνων Τάτιον, εἰς ἐνδειξιν ἐθνικῆς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης (ὡς θὰ ἔγραφε σήμερον κοινοβουλευτικὴ τις ἐφημερίς), ὅτε συνέθετο οὗτος εἰρήνην πρὸς τὸν Ῥωμύλον καὶ συνεβασίλευσε μετ' αὐτοῦ. Ἐκτοτε φαίνεται βαθμηδὸν ἐπικρατήσαν τὸ ἔθιμον παρὰ τοῖς ῥωμαίοις, καὶ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, ἥτοι τὰς Καλένδας τοῦ Ἰανουαρίου, ἐγένετο ἡ προσφορὰ αὕτη τῶν ἐπινομίδων παρὰ τῶν πελατῶν πρὸς τοὺς πάτρωνας, παρὰ τῶν δούλων πρὸς τοὺς κυρίους των, παρὰ τῶν φίλων πρὸς τοὺς φίλους, καὶ παρὰ τοῦ λαοῦ πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας. Ὑπὸ τούτων δὲ μάλιστα καὶ ἐζητοῦντο πολλάκις τὰ τοιαῦτα δῶρα, ὡς ἔπραξεν ὁ Καλιγούλας, ὅστις ὀδυρόμενος ἐπὶ πτωχείᾳ, ἀνήγγειλέ ποτε διὰ διατάγματος, ὅτι ἐμελλε νὰ δεχθῇ δῶρα τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἐπὶ τῆς θύρας τῶν ἀνακτόρων του, ἵνα δυνηθῇ οὕτω νὰ ἀναθρέψῃ καὶ προικίσῃ τὴν θυγατέρα του· στάς δὲ πράγματι ἐκεῖ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου, ἐπεριπάτει γυμνόπους ἐπὶ τῶν σωρῶν τοῦ χρυσοῦ, ὅπερ ἔρριπτον πρὸ αὐτοῦ οἱ ἐν φόβῳ προσερχόμενοι ῥωμαῖοι.

Ἐκ τῶν ῥωμαίων παρέλαβον τὸ ἔθιμον τῆς ἐπινομίδος τὰ λατινικὰ φύλα κατὰ πρῶτον, παρ' οἷς καὶ διετηρήθη τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον, καὶ τὰ γερμανικὰ κατόπιν, μετὰ τὴν εἰσβολὴν αὐτῶν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος. Παρὰ τοῖς γερμανοῖς ὁμως ἐξέλιπε βαθμηδὸν ἡ συνήθεια τῶν δώρων τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τῶν δώρων τῶν Χριστουγέννων.

Ὡς πρὸς τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἀξίαν τῶν πρωτογόνων ἐκείνων ῥωμαϊκῶν δώρων, ἐννοεῖται βεβαίως, ὅτι ἦσαν ἀνάλογα πρὸς τοὺς καιροὺς καὶ τὴν ἀπλότητα τοῦ τότε βίου. Ὅπως αἱ ξηραὶ, πλακοῦντες, μέλι, ἢ τὸ πολὺ πολὺ καὶ τινα

μικρὰ χαλκᾶ νομίσματα, *stipes* καλούμενα, ἦσαν αἱ συνήθεις τῶν Ῥωμαίων ἐπινομίδες· οἱ φιλοτιμότεροι δὲ τῶν δωρητῶν ἐπεχρυσούν ἐνίοτε τὰς προσφερομένας ὀπώρας, καὶ ἐν χρυσοκέντητον μῆλον ἤτο πολλάκις ἢ τρυφερωτάτη φιλίας ἐνδειξίς, ὅπως χθὲς ἔτι καὶ πρῶην ἐπεφορτίζοντο παρ' ἡμῖν τὰ διὰ γαρουφαλίων κεντημένα πορτοκάλλια νὰ ἐρμηνεύσωσι τὴν διάπυρον ἀγάπην εὐαισθητοῦ βρακοφόρου πρὸς ἐρωτότροπον θεραπαινίδα. Ἡ ἀπλότης ὁμῶς ἐκείνη ἐξέλιπε φυσικῶς κατ' ὀλίγον, καθ' ὅσον ὁ Ῥωμαϊκὸς κόσμος ἐπολιτίζετο, καὶ ἐπλούτει καὶ ἠϋξανε τὰς ψευδεῖς αὐτοῦ ἀνάγκας, καὶ ὁ χρυσοὺς ἀντικατέστησε μετ' οὐ πολὺ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα χάλκινα κερμάτια καὶ τοὺς εὐθηνοὺς πλακοῦντας. Διὰ τοῦτο δὲ ἴσως, καὶ διότι ἡ τῶν δώρων προσφορά ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν εἰς ἀνταλλαγὴν, ἦτοι *strenagum commercium*, ὡς ἀπεκάλουν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι, πολλοὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἔχοντες τὴν εὐεξήγητον διάθεσιν νὰ λαμβάνωσι μὲν δῶρα οὐχὶ δὲ καὶ νὰ δίδωσι, κατήργησαν αὐτὴν πολλάκις διὰ διαταγμάτων. Πλὴν δὲ τούτου, ἐπειδὴ ἡ πρώτη τοῦ ἔτους καὶ ἡ κατ' αὐτὴν δωροφορία συνέπιπτον πρὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποκρέω, ἦτοι τὰ *saturnalia*, καθ' ἃ αἱ διασκεδάσεις καὶ ἡ παραλυσία καὶ τὰ ὄργια ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπνηχόλουν τὸν λαόν, πολλάκις ἡ ἐκκλησία, κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας, συγκατεδίκασε τὰς διασκεδάσεις τῶν κρονίων καὶ τῶν δώρων τὴν ἀνταλλαγὴν, καὶ οὐ μόνον διὰ στόματος τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας ἀπεκηρύχθησαν αἱ ἐπινομίδες, ἀλλὰ καὶ *διαβολικαί*, αὐτὸ τοῦτο, ὠνομάσθησαν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου. Μάτην ὁμῶς ἀφώριζεν αὐτὸς ὁ Χρυσόστομος, μάτην ἀνέκραζεν ὁ Τερτυλλιανὸς, ὅτι ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἦν ἰουδαϊκὴ ἑορτὴ, καὶ ὅτι ἡ κατ' αὐτὴν ἀνταλλαγὴ δώρων ἦτο ἁμαρτία καὶ σατανικὴ πολυτέλεια· τὰ δῶρα τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ἐπέζησαν διὰ τῶν αἰώνων, πρὸς εὐτυχίαν τῶν παιδίων—μικρῶν καὶ μεγάλων—τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν διανομέων τῶν ἐφημερίδων, πρὸς ἀγαλλίασιν πολλῶν, καὶ ἀγανάκτησιν πολὺ περισσοτέρων.

Ἐπέζησαν δὲ καὶ διετηρήθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν αἱ ἐπινομίδες—ἡ τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων παρὰ Γερμανοῖς—λαβόντα πολλάκις καταπληκτικὰς διαστάσεις ἀξίας καὶ σπουδαιότητος, ἀναλόγως τῆς πολυτελείας τῆς ἐποχῆς καὶ τῶν διαθέσεων τῶν δωρουμένων. Οὕτως ἐν παραδείγματι, περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ἀπλοὺν δῶρον σακχαρωτῶν εἶχε πολλάκις ἀξίαν χιλίων φράγκων, ἡ δὲ σύζυγος τοῦ στρατάρχου τοῦ Λουξεμβούργου ἐδωρήσατο εἰς τὴν ἐγγονὴν αὐτῆς, ὡς ἐπινομίδα, περιδέραιον πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων.

Σήμερον, ἐννοεῖται, κατὰ τὴν πρακτικὴν ἡμῶν ἐποχὴν δὲν ἀνταλλάσσονται τοιαύτης ἀξίας δῶρα· ἀλλὰ τὸ ἔθιμον ἐξ ἐτέρου κατέστη ἀνάγκη γενικὴ,

καὶ αὐτόχρημα βαρυτάτη φορολογία, εἰς ἣν ὑποκείμεθα πάντες, ἐκόντες ἄκοντες. Τίς, ἐν αὐτῷ τῷ μικρῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ, ὅστις τοσοῦτον ἀπό τινος χρόνου ἤρχισε νὰ φαντάζεται ὅτι ἔγεινε μέγας, καὶ τοσαύτην ἀξιοῖ πρωτοτυπίαν, καὶ τοι ἀδιακόπως πιθηκίζων τὰ ξένα, τίς ὑπάρχει ὁ πτωχὸς ἢ πλούσιος, ὁ σημαίνων ἢ ἄσημος, ὁ νέος ἢ γέρον, ὁ μικρὸς ἢ μέγας, ὁ μὴ δίδων ἐπινομίδας; τίς εἶνε ὁ κοινωνικὸς ἐκεῖνος ἀντάρτης, ὅστις δύναται νὰ κατορθώσῃ νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ πουργίον αὐτοῦ, εἴτε ἰσχνὸν ἢ παχὺ, κατὰ τῆς ἀθρόας ἐπιδρομῆς τῶν διανομέων, τῶν ὑπηρετῶν, τῶν βαπτιστικῶν, τῶν μικρῶν ἀνεψιδίων, καὶ ὅλου τοῦ ἄλλου ἐκεῖνου ὀμίλου, δι' ὃν ἡ πρωτοχρονιά εἶνε ἡμέρα εὐδαιμονίας, πραγματοποιοῦσα φαιδρὸν ὄνειρον ἐβδομάδος ὅλης; Οὐδεὶς, ἀπολύτως οὐδεὶς. Καὶ ὁ λόγος εἶνε πολὺ ἀπλούς. Ὅλοι ὑπῆρξάμεν παιδία, ὅλοι ὠνευρέθημεν νύκτας ὅλας στρατιὰν μολυσθίνων στρατιωτῶν, καὶ τύμπανα κολοσσιαῖα, καὶ τουφέκια κροτοῦντα· ὅλοι διεφθείραμεν τοὺς στομάχους ἡμῶν τὴν πρώτην τοῦ ἔτους διὰ σακχαρωτῶν καὶ γλυκυσμάτων, ὅλοι ἐκρεμάσθημεν τὸ πρῶτ' περιχαρεῖς εἰς τὰ θυλάκια τοῦ ἀναδόχου ἡμῶν, καὶ ἐξεκωφάναμεν τὴν οἰκίαν μὲ τὰς σάλπιγγάς μας. Τίς δύναται νὰ λησμονήσῃ τὴν χρυσὴν ἐκείνην ἐποχὴν; Τίς ἐνθυμούμενος ὅτι ἦτο ἀνεψιὸς, δύναται σήμερον νὰ λησμονήσῃ ὅτι εἶνε θεῖος; τίς βαπτιστικὸς δὲν ἐνθυμεῖται ὅτι ἔγεινε πολλάκις κατόπιν ἀνάδοχος; Καὶ ἂν δὲ θελήσῃ νὰ τὸ λησμονήσῃ, καὶ ἂν, ὀχυρούμενος ὀπισθεν τοῦ ἐγωῖσμοῦ αὐτοῦ δὲν ἐπισκεφθῇ ἀφ' ἐσπέρας τοὺς Βουγάδες καὶ τὸν Μάιφαρτ καὶ τὸν Σόλων, ἢ, περὶ ἑαυτοῦ καὶ μόνου σκεπτόμενος, ἀγοράσῃ πρὸς ἰδίαν τοῦ χρῆσιν ἐν κινουργῆς χρηματοφυλάκιον, εἰς ἑαυτὸν καὶ μόνον κάμνων δῶρον, τίς τὸν βεβαίῳ ὅτι δὲν θ' ἀνατείλῃ διὰ τοῦτο ἡ πρώτη Ἰανουαρίου, ὅτι δὲν θὰ ἴδῃ πρῶτ' πρῶτ' τοὺς περὶ αὐτὸν τρυφερωτέρους παρὰ ποτε, τὸν ὑπηρετὴν τοῦ προσεκτικὸν ὅσον οὐδέποτε καὶ μειδιδῶντα, τὸν διανομέα τοῦ ἀσκεπῆ καὶ εὐχόμενον εἰς ἔτη πολλὰ, τὸν καπνοδοχοκαθαριστὴν τοῦ ἀγνώριστον ἐκ τοῦ κάλλους, καὶ τὸν ὁδοκαθριστὴν τοῦ ἀγνώριστον ἐκ τῆς καθαριότητος; Τοιοῦτον δὲ θέαμα τίς ἀρτιστήσεται; ὡς λέγει ἡ Γραφή.

Δύναται τις ἴσως τὸ πολὺ πολὺ ἀπέναντι τῶν ὑπηρετῶν του, καὶ ἰδίως ἀπέναντι τοῦ μαγείρου του, νὰ ἀντιγράψῃ τὸν καρδινάλιον Δυσοά, καὶ νὰ εἴπῃ: «Σοῦ χαρίζω, φίλε μου, ὅσα μ' ἐκλεψες ὅλον τὸ ἔτος.» Δύναται τις, προκειμένου ν' ἀρραβωνισθῇ, νὰ ἀναβάλῃ τοὺς ἀρραβῶνάς του, ἵνα ἀποφύγῃ τὴν πρὸς τὴν μνηστὴν τοῦ ἐπινομίδα· δύναται νὰ συγχυσθῇ ἐπιτηδεῖως πρὸς τὴν φίλην του, καὶ νὰ φιλιωθῇ μετὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους. Πλὴν ὅλα ταῦτα εἶνε μάταια, διότι τὸ τάγμα τῶν δωροεδόχων εἶνε ἀναρίθμητον, καὶ τὸ μέγιστον αὐτοῦ μέρος δὲν περιμένει νὰ τὸ ζη-

τήσετε, ἀλλ' ἔρχεται ἐκεῖνο καὶ σᾶς ζητεῖ. Ἀπέναντι αὐτῶν δὲν ὑπάρχει διέξοδος ἄλλη, ἢ μόνον μία· ἡ ἐπινόησις τοῦ κυρ Γιάννη, ἐφ' οὗ ἐγράφη ποτὲ τὸ ἐξῆς ἐπιτύμβιον:

Ἐδὼ κοιμᾶται ἀσφαλῶς τὸ σῶμα τοῦ κυρ Γιάννη,
πολὺ πρὶν ἔλθ' ἡ ὥρα.

Ἐφρόντισε παρχμονὴν τοῦ ἔτους ν' ἀποθάνῃ,
ἵνα μὴ δώσῃ θῶρα.

Δυστυχῶς ὅμως ἢ εὐτυχῶς δὲν ἔχουσιν ὅλοι τὴν τύχην τοῦ κυρ Γιάννη, καὶ θέλοντες μὴ θέλοντες θὰ διέλθωσι τὰ καυδιανὰ δίκρανα τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Θὰ δώσωσιν εἰς τὴν σύζυγόν των, θὰ δώσωσιν εἰς τὰ τέκνα των, εἰς τοὺς ἀνεψιοὺς καὶ τοὺς βαπτιστικούς των, θὰ δώσωσιν εἰς τοὺς ὑπηρέτας των, τοὺς ἀσπόνδους τούτους· ἔχθρους τῆς οἰκιακῆς των εἰρήνης, θὰ δώσωσι τέλος εἰς τοὺς διανομεῖς τῶν ἐφημερίδων των, ὧν πολλαὶ, ἀληθινὰ ἐφημερίδες καὶ ὁμοιάζουσαι μὲ τὰ περὶ τὸν Ὑπαννιν περίεργα ἐκεῖνα πτερωτὰ τετράποδα, ἅτινα ἐγεννῶντο, ὡς λέγει ὁ Αἰλιανὸς, τὴν πρωτὰν καὶ ἀπέθνησκον τὴν ἐσπέραν, ἀναφύονται τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, μόνον καὶ μόνον χάριν τῶν διανομέων των, (οἵτινες εἶνε πολλὰ καὶ συντάχεται των,) καὶ ἀποθνήσκουσιν αὐθημερὸν,—χάριν τῶν ἀναγνωστῶν των.

Δότε λοιπὸν, δότε καλοὶ μου ἀναγνώσται, ἀφοῦ ἄλλως δὲν γίνεται· δότε ὅμως φαιδροὶ καὶ εὐθυμοὶ, μὴ μορφαίνοντες μήτε δυσανασχετοῦντες, καὶ ἐνθυμούμενοι ὅτι τὸ πενιχρότατον τῶν δώρων καλλύνεται καὶ ὑπερτιμᾶται διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ δωρητοῦ.

«Δόσις ὀλίγη τε φίλη τε»

εἶπεν ὁ Ὅμηρος· ἂν δὲ ὁ Ὁβίδιος λέγει πού, ὅτι καὶ τὸ δίδειν εἶνε τέχνη, ἃς ἀποδείκνυται καὶ νουτοῦ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἐν Ἑλλάδι, ὅπου τὸ παίρνειν εἶνε τέχνη τόσον διαδεδομένη.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

«Ἐπιστήμη θελκτικωτέρα τῆς ἐξηγήσεως τῶν καθημερινῶν φαινομένων τῆς φύσεως, λέγει συγγραφεὺς τις, δὲν ὑπάρχει. Βλέπομεν, ὅτι τὸ ἄλας καὶ ἡ χιών εἰσὶ λευκὰ, τὰ ῥόδα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐρυθρὰ, τῶν φυτῶν τὰ φύλλα πράσινα, κίτρινον τὸ ἡράνθεμον· ἀλλὰ πόσον ὀλίγοι ἄνθρωποι ἠρώτησάν ποτε, τίς ἡ αἰτία αὐτῶν! Γινώσκουμεν, ὅτι ὁ μὲν αὐλὸς παράγει φωνὴν μουσικὴν, ὁ δὲ ἐξέρασις μὲνος κώδων ἔχον ἀσύμφωνον· ὅτι τὸ πῦρ εἶναι θερμὸν, ὁ πάγος ψυχρὸς καὶ ἡ φλεγόμενη λαμπὰς φωτεινὴ· ὅτι τὸ ὕδωρ ἐν μὲν τῇ θερμότητι βράζει, ἐν δὲ τῇ ψύχει πήγνυται. Ἀλλ' ὅταν παιδίον τι ἀτενίζον πρὸς ἡμᾶς ζητῇ τῶν φαινομένων τούτων τὸν λόγον, ποσάκις, μὴ εἰδότες καὶ ἡμεῖς αὐτὸν, ἐπιβάλλομεν εἰς τὸ παιδίον σιγὴν ἀποκαλοῦντες τὰς ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἀφελὴς αὐτοῦ περιέργεια προτείνει εἰς ἡμᾶς, γελοίας καὶ φλυαρίας!»

Ὁ κ. Τιμ. Α. Ἀργυροπούλου, καθηγητὴς ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Σχολῇ καὶ ὑφηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, παρακληθεὶς παρ' ἡμῶν, συνήγαγεν ἐκ διαφόρων συγγραμμάτων μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας, πλείστας ἐξηγήσεις τῶν κοινωτέρων φαινομένων, τῶν καθημερινῶς τὰς αἰσθήσεις μας προσβαλλόντων, περιβαλὼν αὐτὰ δι' ὕφους ἀπλοῦ, καταληπτοῦ εἰς πάντας, καὶ παραληπτῶν τὰ καθὰ τῆς φυσικῆς ζητήματα, τοὺς δυσνοήτους ἐπιστημονικοὺς ὁρους καὶ τὰ συστήματα, ὅσα δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῶν γεγονότων. Ἐκ τῆς συλλογῆς ταύτης σκοποῦμεν ἐκάστοτε νὰ παραθέτωμεν

ζητήματα, συνταλοῦντες οὕτω εἰς τὴν διάδοσιν τῆς γνώσεως τῶν αἰτίων τῶν φυσικῶν φαινομένων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνδεδειγμένη σπουδὴ καὶ ἀναζητήσις, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς σπουδαίως μορφώνει τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, καταστρέφει ἀφ' ἑτέρου τὰς προλήψεις καὶ ὑποδοχθεὶ οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν.

Σ. τ. Δ.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

1.—Διατί ὁ ἥλιος εἶναι θερμότερος κατὰ τὸ θέρος ἐνῶ εἶναι μᾶλλον ἀποψυχόμενος ἐξ ἡμῶν, παρὰ κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅτε εἶναι πλησιέστερος εἰς ἡμᾶς;

Διότι κατὰ μὲν τὸ θέρος αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες πίπτουσι καθέτως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἡ δὲ ἀτμοσφαῖρα ἀπορροφᾷ αὐτὰς τελειότερον. Ἐνῶ κατὰ τὸν χειμῶνα πίπτουσαι πλαγίως διασκορπίζονται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἥτις ἐξ ἄλλου μέρους ἀποψύχεται κατὰ τὸν χειμῶνα περισσότερον διότι ἡ νύξ εἶναι μεγαλύτερα.

2.—Διατί φυσῶμεν τὰς χεῖράς μας τὸν χειμῶνα ὅπως τὰς θερμάνωμεν, φυσῶμεν δὲ ἐπίσης τὸ φαγητόν μας (π. χ. τὴν σοῦπάν μας) ὅπως τὸ ἀποψύξωμεν;

Διότι ὅταν φυσῶμεν τὰς χεῖράς μας ἀνοίγομεν τὸ στόμα, καὶ ἐξάγομεν τὸν ἀέρα τῶν πνευμόνων, ὅστις εἶναι πολὺ θερμότερος τῶν ἀπεψυγμένων κατὰ τὸν χειμῶνα χειρῶν μας.

Ὅταν ἀπ' ἐναντίας φυσῶμεν τὸ φαγητόν μας ὅπως τὸ ἀποψύξωμεν λαμβάνει χώραν ἄλλο φαινόμενον, διότι κλείομεν τὸ στόμα, πιέζομεν τὸν ἐντὸς τοῦ στόματος ἀέρα, ἐξογκοῦντες μάλιστα τὰς παρειάς μας, ἀφήνομεν δὲ μεταξὺ τῶν χειλέων μας μικρὰν ὀπήν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξακοντίζομεν μὲ ὀρμὴν τὸν ἀέρα. Ὅταν εἰς ἐν ἀγγεῖον πιέσῃτε τὸν ἀέρα καὶ ἀναγκάσῃτε νὰ εἰσέλθῃ πολὺ περισσότερος ἀφ' ὅσον χωρεῖ τὸ ἀγγεῖον ἀνοικτὸν, ὁ ἀὴρ οὗτος θερμαίνεται, ἢ μᾶλλον τὸν ἀναγκάζετε νὰ ἀποδώσῃ θερμαντικὸν τὸ ὅποιον ἔχει ἐντὸς αὐτοῦ. Ἄν τὸν ἀφήσῃτε ν' ἀποψυχθῇ καὶ μετὰ ταῦτα ἀνοίξετε τὸ ἀγγεῖον, οὗτος ἐξέρχεται μὲ ὀρμὴν καὶ ζητεῖ νὰ λάβῃ ὀπίσω τὸ θερμαντικὸν τὸ ὅποιον τοῦ ἀφῆρέθη ὅταν ἐπιέσθῃ, ἂν δὲ θέσῃτε τὴν χεῖρά σας αἰσθάνεσθε ψυχρὰς, διότι ἀφαιρεῖ τὸ θερμαντικὸν τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὴν χεῖρά σας. Ἐν γένει λοιπὸν ὁσάκις ἐν ἀέριον εἶναι πολὺ πιεσμένον καὶ τὸ ἀφήσωμεν ἐλεύθερον παράγει ψυχρὰς.

Τοῦτο γίνεται ὅχι μόνον μὲ τὸν ἀέρα ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς ἀτμοὺς ὕδατος. Θέσατε τὴν χεῖρά σας ὑπεράνω ἀγγείου, εἰς τὸ ὅποιον βράζει ὕδωρ, θέλετε αἰσθανθῇ μεγάλην θερμότητα. Ἀπ' ἐναντίας θέλετε αἰσθανθῇ ψυχρὰς ὅταν θέσῃτε τὴν χεῖρά σας ὑπεράνω ἀτμῶν ἐξερχομένων ἀτμολέβητος, ὡς π. χ. τῶν ἐξερχομένων τῆς ἀτμάμαξης τοῦ σιδηροδρόμου, ὅταν οὗτος συρρίζῃ.

Ὅταν δὲ φυσῶμεν τὸ φαγητόν μας, ὁ ἀὴρ

ἀνανεοῦται κατὰ πᾶσαν στιγμὴν καὶ ἀφαίρει διαδοχικῶς τὸ θερμαντικὸν τῆς οὐσίας, ἥτις καὶ διὰ τοῦτο ἀποψύχεται.

3.—Διατιθεὶν ὑπόγειον μᾶς φαίνεται θερμὸν μὲν κατὰ τὸν χειμῶνα, ψυχρὸν δὲ κατὰ τὸ θέρος;

Διότι ἡ θερμοκρασία τοῦ ὑπογείου εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὸ θέρος, ἢ μᾶλλον πολὺ ὀλίγον μεταβάλλεται. Ἐν Ἀ-θῆναις ἡ θερμοκρασία ἐνθὺς ὑπογείου εἶναι 15-16 περίπου βαθμοὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ἐπομένως ἀνωτέρα κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατωτέρα κατὰ τὸ θέρος τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν.

Τὸ σῶμά μας, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ κακὸν θερμόμετρον, εὐρίσκει τὸν αὐτὸν τόπον, ὅστις ἔχει πάντοτε τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν, θερμὸν μὲν ὅταν ἔρχεται ἀπὸ ψυχρότερον μέρος, ἀπ' ἐναντίας δὲ ψυχρὸν ὅταν ἔρχεται ἀπὸ θερμότερον. Τοῦτο ἀποδεικνύει ἀρκούντως περιέργους παρατηρήσεις. Οἱ εἰς τὰ ὄρη Ἀνδεις τῆς Ἀμερικῆς ταξειδιῶται ἀναπαύονται ἀναβαίνοντες ἢ καταβαίνοντες εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἀντιζάνης. Ἀλλ' οἱ μὲν καταβαίνοντες ἀπὸ τὰ ὕψη τὰ σκεπασμένα ἀπὸ χιόνα καὶ πάγον εὐρίσκουσιν εἰς τὸ μέρος τοῦτο ζέστην ἀνυπόφορον, ἐνῶ οἱ ἀναβαίνοντες, οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν πεδιάδα ὅπου ἡ θερμοκρασία εἶναι μεγαλειτέρα, καταψύχονται.

Με τὸ ἐξῆς ἀπλούστατον πείραμα δυνάμεθα ἐπίσης νὰ τὸ καταδείξωμεν. Θέτομεν τὴν μίαν χεῖρά μας, π. χ. τὴν ἀριστεράν, ἐντὸς ἐνὸς ἀγχείου ἔχοντος ὕδωρ καὶ πάγον, τὴν δὲ δεξιάν εἰς πολὺ θερμὸν ὕδωρ. Ἐπειτα ἐμβαπτιζόμεν καὶ τὰς δύο συγχρόνως εἰς ὕδωρ χλιαρὸν. Ἡ μὲν ἀριστερὰ χεὶρ θὰ τὸ εὔρη πολὺ θερμὸν, ἡ δὲ δεξιὰ ἀπ' ἐναντίας ψυχρὸν.

ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΘΕΛΗΣΕΩΣ

Τὸ δυσκολώτερον πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον εἶναι ἡ θέλησις. Οὐδεὶς δύναται νὰ γνωρίσῃ ποία εἶναι ἡ δύναμις τῆς θελήσεως καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς τέχνας.

Ὁ ἐκ Λονδίνου διάσημος Ἀρρίσον, ἦτο κατ' ἀρχὰς τῆς τελευταίας ἑκατονταετηρίδος νεανίας ξυλουργὸς εἰς τὸ ἄκρον ἐπαρχίας τινός, ὅτε τὸ κοινοβούλιον προσέκηρυξε τὸ βραβεῖον 20,000 λιρῶν στερλινῶν διὰ τὸν ὅστις ἤθελε κατασκευάσει ὥρολόγιον ἰσόχρονον (δεικνύον συγχρόνως τὸν ἀληθινὸν καὶ τὸν μέσον χρόνον) χάριν τοῦ περὶ τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους προβλήματος.

Ὁ Ἀρρίσον εἶπε «θέλω νὰ κερδίσω τὸ βραβεῖον τοῦτο,» ἔρριψε κατὰ γῆς τὸ πριόνιον καὶ βυκάνιον, ἦλθεν εἰς Λονδίον, εἰσῆλθεν ὡς ἐργάτης εἰς τὸ κατὰστημα ὥρολογοποιῶν, ΕΙΡΓΑΣΘΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΕΤΗ, καὶ ἐκέρδησε τὸ βραβεῖον.

Ἰδοὺ τί σημαίνει ἡ θέλησις.

Μάρισε μὲς ἔς τὴν ἄδυσσο τοῦ μαύρου τοῦ ματιοῦ σου
Νὰ βλέπω τὸ κυμάτισμα, Κυρὰ, τοῦ λογιμοῦ σου,
Καὶ νὰ ξανοίγω, Οὐράνω μου, μὲς ἔς τὸ βαθὺ σκόταδι
Ποῦ πλημμυροῖ τὴν κόρη σου, τὸ φλογερὸν τὸν ἄδη
Πῶκαφε ἀμέτρηταις καρδιαῖς. Μ' ἀγάπη σὲ θεωροῦσα
Κ' ἐκεῖ ποῦ παρμόνευα, κ' ἐκεῖ ποῦ καρτεροῦσα
Μὴν ἀπ' ἐκείνη τὴ νυχτὶ πρόβαλῃ καμμίᾳ ἀχτίδα,
Βαθεῖα, βαθεῖα, κατὰθα μού φάνηκε πῶς εἶδα
Ἀπελπισμένη μιὰ ψυχὴ ἔς τὸ μελανό σου κύμα
Νὰ παραδέρῃ ἀνήσυχη, σὰ ζωντανὸς ἔς τὸ μνημα,
Κι' ὅταν ἐξήτησα νὰ ἰδῶ ποῖος πνίγεται, Κυρά μου,
Ἐν τὸν κάτω κόσμο, ἐγνώρισα μὲ τρόπο τὴ θωριά μου.
(Νοῦμπερτ, 1875.)

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΩΡΙΤΗΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἐχεις δύο αὐτιά καὶ ἓν στόμα. Διατί νὰ παρπονῇσαι; Πρέπει νὰ ἀκούῃς πολλὰ καὶ νὰ λέγῃς ὀλίγα. — Ἐχεις δύο ὀφθαλμοὺς καὶ ἓν στόμα: Πρέπει νὰ βλέπῃς πολλὰ, καὶ νὰ σιωπᾷς περὶ τῶν πλείστων. — Ἐχεις δύο χεῖρας καὶ ἓν στόμα: Μάθε νὰ λογαριάζῃς. — Ἐχεις δύο ὄργανα διὰ νὰ ἐργάζεσαι καὶ ἓν μόνον διὰ νὰ τρώγῃς. (Ruckert.)

* * * Ὁ κοινωφελέστερος πολίτης, ὁ σοφώτερος καὶ ἠναρετώτερος ἄνθρωπος ἔστω σοὶ σεβαστὸς εἰς οἰανδήποτε κοινωνικὴν τάξιν καὶ ἂν ἀνήκῃ, ὅφ' οἰοῦνδήποτε οἴκου καὶ ἂν ἔλκῃ τὸ γένος αὐτοῦ, οἰοῦνδήποτε καὶ ἂν ἦνε τὸ ἔργον αὐτοῦ. Διότι ὄντως ἡ καρδίᾳ καθίστησι τὸν ἄνθρωπον εὐγενῆ, καὶ οὐχὶ τὸ αἷμα· ἀνυψοῦσι δ' αὐτὸν προσωπικῶς ἐκδουλεύσεις, καὶ οὐχὶ πατραγαθία. (Zschokke.)

* * * Διὰ τῆς ἐργασίας σου, διὰ τῆς ἐμπορικῆς, βιομηχανικῆς, ἢ οἰασδῆποτε ἄλλης νοημοσύνης σου ἐθησαύρισες μεγάλα πλούτη. Σπεύδεις δι-καίῳ τῷ λόγῳ νὰ διασκευάσῃς τὸ οἰκημά σου δι' ἐπίπλων ἡγεμονικῶν. Παντοῦ εἰκόνες, τάπητες μεγαλοπρεπεῖς, παραπετάσματα, κάτοπτρα, λυχνίαι καὶ σκεύη ἐπίχρυσα εἰς σωρὸν βαρύτατον. Πρὸς τί ἡ πολυτέλεια αὕτη; Ὅχι θέβαια διὰ τὸν ἑαυτὰ σου· ἐπειδὴ αἱ μὲν ἔξεις σου ἔμειναν ἀπλοῖκαί, φιλοκαλίαν δὲ καὶ γνώσεις καλλιτεχνικὰς δὲν ἔχεις. Λέγεις δὲ μόνον: «Μὲ αὐτὰ ὅλα θὰ ἔχω πολλοὺς φίλους!» Μὴ ἀπατᾶσαι! Μὲ τὴν πολυτέλειαν δὲν κάμνει τις φίλους· χάνει μόνον τοὺς παλαιούς, οἵτινες ἀπομακρύνονται, ὅχι ἀπὸ ζηλοτυπίαν, ἀλλ' ἀπλῶς διότι εὐρισκόμενοι εἰς τὴν οἰκίαν σου συναισθάνονται ὅτι δὲν εὐρίσκονται εἰς τὴν οἰκίαν των. Δὲν μένουν λοιπὸν παρὰ οἱ προσκεκλημένοι! ὦ! ἂν ἤκουες τί σοῦ ψάλλουν ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὰς ἐορτὰς καὶ ἀπὸ τὰ δειπνά σου οἱ μετεμφισμένοι οὔτοι φίλοι, οἱ λεγόμενοι προσκεκλημένοι! Ποία κατὰ-κρίσις καὶ ποία γενικὴ σχεδὸν κακολογία! Ἐξήγειρες ἐκ τοῦ μηδενὸς ὀλόκληρον κοινὸν ἐναντίον σου, κοινὸν αὐστηρότατον καὶ ἀπαιτητικώτατον, ἕκαστος δ' εὐρίσκει ὅτι ἐξαγοράζει πολὺ ἀκριβῶς

τὴν ἐντὸς τῆς πλουσίας οἰκίας σου θέσιν του, διότι ἀναγκάζεται νὰ δαπανᾷ εἰς στολίδια, εἰς ὀχήματα, καὶ πρὸ πάντων διότι ἡ ὑποδοχὴ σου ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν φιλοφροσύνας κολακευτικὰς. (Arnould Fremy.)

* Πολὺ ἀκριβὰ ἀγοράζει τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἐκεῖνος, ὅστις τὸν περιμένει ἀπὸ τὴν πολιτικὴν, ἡ ὁποία ἔχει πάντοτε τέκνα πολὺ πλείότερα παρ' ὅσα δύναται νὰ θρέψῃ.

* Αἱ Ἀθηναίαι, λέγουσιν, εἶνε ὁ ἐγκέφαλος τῆς Ἑλλάδος· ναί, ἀλλ' ἐνίοτε εἶνε καὶ ἡ ἐγκεφαλὶτις τῆς Ἑλλάδος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Περὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν παιγνιδίων τῶν παίδων.

Εἶναι παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς. Αἱ Ἀθηναίαι ἔχουν πυρετὸν· μετέβαλον ὅλως ὄψιν. Νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται ἐντὸς Ἐκθέσεως, ἢ ὅτι βλέπει μεγάλην πανήγυριν. Τὰ ἐργαστήρια τῆς Ἑρμαϊκῆς καὶ Αἰολικῆς ὁδοῦ, τῶν κυριωτέρων τούτων ἀρτηριῶν τῆς πόλεως, ἐπιδεικνύουν θορυβωδῶς καὶ ἐν γραφικοῖς συμπλέγμασι τὰ μάταια καὶ ἀνωφελῆ ἀθύρματα ὅσα οἱ ἐργατικοὶ Παρίσιοι ἀποστέλλουσιν ἡμῖν. Παντοῦ πωλοῦν, φωνάζουν, κινεῦνται. Τὸ λιθόστρωμα τῶν ὁδῶν γέμει ἀνθρώπων. Πάντες εἶναι εὐθυμοὶ καὶ φαιδροὶ καὶ πηγαινοέρχονται κρατοῦντες μικρὰ δέματα· ἴστανται πρὸ τῶν ἐργαστηρίων, εἰσέρχονται εἰς αὐτὰ, παρατηροῦν, θαυμάζουν, θέτουν ἐφ' ὧν τὴν χεῖρα. Ὁ εἰς ἐρωτᾷ εἰς τί χρησιμεύει τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ὁ ἄλλος φιλονεικεῖ περὶ τῆς τιμῆς.—Τὰ ἐργαστήρια ὅπου πωλοῦνται παιγνίδια διὰ παίδας πολιορκεῖται ὑπὸ πληθὺς παίδων πάσης ἡλικίας, ἀπὸ βρεφῶν μέχρι τῶν κομψευομένων μαθητῶν τῶν ἐκπαιδευτηρίων, οἱ ὅποιοι ὠφελοῦνται ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου διὰ νὰ ἐπιδείξουν τὴν στολὴν των καὶ νὰ κόψουν τὴν κυματίζουσαν κόμην των. . .

Οὐδεὶς κλάδος βιομηχανίας δὲν ἐπασχολεῖ τόσον κόσμον, ὅσον τὰ μικρὰ παιγνίδια. Πιστεύετε ὅτι τὰ χάρτινα αὐτὰ ἀλογάκια, τὰ ὁποῖα βλέπομεν εἰς τὰ ἐμπορικά, παρέχουν ἐργασίαν εἰς χιλιάδας ἐργατῶν; Διὰ νὰ δώσωμεν μικρὰν μόνον ἰδέαν τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἐμπορίου τούτου εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, σημειοῦμεν, ὅτι ἐν Παρίσις κατασκευάζονται ἑτησίως δύο ἑκατομύρια καὶ τετρακόσiai χιλιάδες μικρὰ τύμπανα.

Αἱ κοῦκλαι κατέχουσι σπουδαῖον μέρος μεταξὺ τῶν παιγνιδίων. . . ἀλλὰ μᾶς λείπει ὁ ἀναγκαῖος χώρος διὰ νὰ δώσωμεν περὶ αὐτῶν τὰς ἀπαιτούμενας λεπτομερεῖς πληροφορίας. Ἄς ἀρκεσθῇ ὁ ἀναγνώστης νὰ μάθῃ ὅτι μία κοῦκλα διέρχεται διὰ τῶν χειρῶν εἰκοσιπέντε διαφόρων ἐργατῶν καὶ ὅτι ὑπάρχουσιν ὑποδηματοποιοί,

βάπτρια καὶ κομμωταὶ εἰδικοί διὰ τὰς κοῦκλας. Τὸ ἐμπόριον τῶν παιγνιδίων δὲν εἶναι ἄξιον καταφρονήσεως. ὥς ἀμέσως θέλομεν ἰδεῖ.

Δύο κυρίως χώραι, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία, ἔχουν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὰ πρωτεῖα ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν παιγνιδίων. Οἱ Ἀγγλοὶ κατασκευάζουν ἐπίσης ὀλίγα, ἀλλ' ἄθλια· διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ ξένοι οὐδέποτε ἀγοράζουν παιγνίδια ἐξ Ἀγγλίας. Οἱ Παρίσιοι ἔχουν κυρίως τὸ προνόμιον νὰ κατασκευάζουν τὰς χαριστάτας ἐκεῖνας κοῦκλας τὰς μετὰ τοσαύτης φιλοκαλίας ἐνδεδυμένας· ἐκεῖ ἐπίσης πλάττονται ἐκ τοῦ μηδενὸς οἱ ὠραῖοι γελωτοποιοί, τὰ νευρόσπαστα, τὰ μεγαλοπρεπῆ θέατρα, οἱ τροχήλατοι ἵπποι, τὰ μικρὰ ἐπιπλά καὶ σκεῦη καὶ ἐν γένει πάντα τὰ πολυτελῆ παιγνίδια. Ἐν Γαλλίᾳ τεχνουργοῦνται πρὸς τούτοις οἱ μικροὶ αὐλοὶ, τὰ σήμαντρα, τὰ κήρινα βρέφη κλπ. Εἰσπράττει δὲ ἡ Γαλλία ἐξ ἀποστολῆς παιγνιδίων εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν Ῥωσίαν, εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς Ἰνδίας 5,000,000 φράγκων κατ' ἔτος.

Ἐν τῇ βαυαρικῇ πόλει Nuremberg ὑπάρχουσι περὶ τὰ εἴκοσι χωνευτήρια κασσιτέρου καὶ μολύβδου, ἐξ ὧν κατασκευάζονται τὰ διὰ τοὺς παίδας οἰκιακὰ σκεῦη καὶ οἱ μολύβδινοι στρατιῶται. Ἐν τισὶ τῶν ἐργοστασίων τούτων ἐργάζονται ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν ἐργάτας, χωνεύεται δὲ μεγάλη ποσότης μετάλλου κατ' ἔτος.

Ἐν Thuringen ἀφ' ἑτέρου, ἐν τῇ μικρᾷ πόλει Sonneberg καὶ ἐν τοῖς περιχώροις, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδια κύριον ἐπάγγελμα ἔχουσι τὴν κατασκευὴν ξυλίνων παιγνιδίων καὶ τὸν χρωματισμὸν αὐτῶν. Ἡ Sonneberg εἶχεν ἄλλοτε μόνον 1800 κατοίκους, σήμερον δὲ, ὡς ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς χειροτεχνίας ταύτης, ἀριθμεῖ ὑπὲρ τὰς 6,000.

Μὴ νομίσῃτε δὲ, ὅτι τιμῶνται καὶ ἀκριβὰ τὰ παιγνίδια ταῦτα. Τριακόσiai ἐξήκοντα σάλπιγγες λ. χ. τιμῶνται ἐν τῇ χώρᾳ 9 φράγκα! Τοιαῦτα δὲ εἶναι περίπου αἱ τιμαὶ καὶ τῶν λοιπῶν παιγνιδίων, καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκεῖνη ἔμποροι πωλοῦντες κατ' ἔτος παιγνίδια ἀξίας 1,500,000 φράγκων.

Τρίτον τέλος κέντρον παραγωγῆς παιγνιδίων εἶναι ἡ σαξωνικὴ κοιλάς Floeha. Κατασκευάζονται δ' ἐκεῖ εἰδικῶς ὅπλα, βάτραχοι, κιβωτοὶ τοῦ Νῶε, κτλ., καὶ ἐξάγονται ἐξ ὅλης τῆς κοιλάδος παιγνίδια κατ' ἔτος ἀξίας 1,800,000 φράγκων. Ἐν τῷ μικρῷ βασιλείῳ τῆς Σαξωνίας, ἀριθμοῦντι 2,300,000 κατοίκους, ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰ ἑπτακόσια ἐργοστάσια παιγνιδίων! Πρέπει ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὸ Τυρόλον, ὅπου κατασκευάζονται κυρίως αἱ ἐλαστικαὶ κοῦκλαι, αἱ τοσαῦτα ἔχουσαι ἐλατήρια καὶ ἀρθρώσεις.

Αὗται εἶναι κυρίως αἱ χώραι, ἐν αἷς ἀκμάζει

ἡ βιομηχανία τῶν παιγνιδίων, ἐξ ἧς ζῶσι χιλιάδες ἐργατῶν!

Καὶ ἂν εἰς τοὺς κατασκευάζοντας τὰ παιγνίδια προσθέσωμεν καὶ τοὺς πωλοῦντας αὐτὰ χονδρικῶς, τοὺς μικρεμπόρους καὶ τοὺς περιφέροντας τὰ παιγνίδια ἐν τοῖς ὁδοῖς πρὸς πώλησιν, θέλομεν ἀληθῶς ἀπορήσει μετὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τῆς ἀγάπης τῶν παιδίων πρὸς τὰ παιγνίδια.

Ἐν τῇ Σινικῇ κατασκευάζονται ἄπειρα παιγνίδια διὰ παῖδας, μεγάλη δὲ ἐξαγωγή αὐτῶν γίνεται διὰ τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος, τὸ Σιάμ καὶ ἄλλας χώρας. Τὰ παιγνίδια τῆς Ἰαπωνίας, καὶ ἰδίως αἱ κοινότητες, ἀμιλλῶνται ὡς πρὸς τὴν τέχνην καὶ τὴν κομψότητα μετὰ τῶν Παρισίων.

Ἐν Ἑλλάδι εἰσάγονται κατ' ἔτος παιγνίδια ἀξίας δρ. 100,000· τὰ πλείστα δὲ κυρίως ἐκ τῆς Γερμανίας.

Ἰχθύες ἐντὸς ἐπιστολῆς.

Ὁ κ. Λόυδ, φυσιοδίφης ἐν Νεαπόλει, ἐπεχείρησε πρὸ τινος καιροῦ περιεργότατον πείραμα.

Ἀπέστειλε πρὸς τὸν γνωστὸν ζωολόγον Μορῖνον ἐντὸς μεγάλου φακέλλου ἐσφραγισμένου μετέσσαρας σφραγίδας πέντε μικροὺς θαλασσίους ἰχθύας, ἐξ ἧς ὁκτὼ ὑφεκατομέτρων τὸ μῆκος. Τοὺς ἰχθύας τούτους μόλις πιασθέντας εἶχε περιτυλίξει μετὰ ὑγρὰ φύκη καὶ κλείσει ἐντὸς τοῦ φακέλλου.

Ἡ ἐπιστολὴ ἐστάλη διὰ τοῦ ταχυδρομείου. Τὴν ἡνοιξάν, ἅμα ἐφθασεν εἰς τὸν πρὸς θν ὄρον, καὶ εὖρον ἐν αὐτῇ τοὺς μικροὺς ταξιδιῶντας ὀλίγον κουρασμένους, ὅπως ἦτο φυσικόν. Ἐκ τῶν πέντε ὅμως οἱ τέσσαρες ἐπανῆλθον εἰς τὴν ζωὴν, ἅμα τοὺς ἔθεσαν εἰς θαλάσσιον ὕδωρ.

Ἄς προσθέσωμεν ὅτι οἱ ἰχθύες οὗτοι, ἐκ τοῦ γένους τῶν ἐπιστημονικῶς καλουμένων amphioxii, ἀνήκουσιν εἰς τινὰ τῶν ἐσχάτων τάξεων τῶν σπονδυλωτῶν. Τὸ πείραμα τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν θαυμασίαν ζωτικότητά ἐξιδῶν τινῶν ἰχθύων.

Οἱ τρεῖς μέγιστοι ἰατροί.

Τὸν διάσημον ἱατρὸν Δυμουλὲν, πνέοντα τὰ λοιπῶν, ἐπεσκέφθησαν συνάδελφοί του πολλοί, οἵτινες ἐξέφραζον πρὸς αὐτὸν τὴν θλίψιν των.

— Κύριοι, τοὺς εἶπεν ἐκεῖνος, μὴ ὀδύρεσθε, διότι ἀφίνω κατόπιν μου τρεῖς μεγάλους ἰατρούς.

Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστος τούτων ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο εἰς τῶν τριῶν τούτων ἱατρῶν, καὶ ἡρώτα νὰ εἴπῃ τὰ ὀνόματά των, ὁ σοφὸς ἱατρὸς ἀπεκρίθη:

— Τὸ νερόν, τὴν σωμαστίαν, καὶ τὴν διαίταν.

Εἰς ἀναγνώστης.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἵγιεινά παραγγέλματα.

Τὸ καλλίτερον μέσον πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγείας εἶναι τὸ νὰ συνενόη τις μετρίαν ἄσκη-

σιν πρὸς μεγάλην ἐγκράτειαν. Ἡ ἄσκησις πρέπει νὰ προηγηθῇ τοῦ φαγητοῦ καὶ ὄχι νὰ ἐπηται αὐτοῦ. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν βοηθεῖ τὴν χώνευσιν, κατὰ τὴν δευτέραν τὴν παρακωλύει, ἐκτὸς πάλιν ἂν ἡ μετὰ τὸ φαγητὸν ἄσκησις εἶναι πολὺ μετρία. Ἄν, ἀσκήσαντες πρὶν τὸ σῶμα, φάγωμεν μετρίως, ἡ χώνευσις γίνεται εὐκόλως, αἰσθανόμεθα εὖ ἔχοντες καὶ ἔχομεν καλὴν διάθεσιν.

Σημειωτέον δὲ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ τις ἀναλογία μετὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ τοῦ φαγητοῦ. Ὁ πολὺ ἀσκούμενος δύναται ἢ μᾶλλον πρέπει νὰ τρώγῃ πλείοτερον, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ὀλιγωτέρα πρέπει νὰ ἦναι ἡ τροφή ἐκείνου, ὅστις ἀσθενῶς μόνον ἀσκεῖ τὸ σῶμά του. Ἐχει δὲ παρατηρηθῇ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι διὰ τὴν πρόδοον τῆς μαγειρικῆς, τρώγουσι τὸ διπλάσιον ἢ ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ φυσικὴ ἀνάγκη.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Κίνδυνος τοῦ φωτισμοῦ τῶν δωματίων τοῦ ὕπνου διὰ τοῦ φωταερίου.

Αἱ ἐφημερίδες τοῦ Ῥουὰν ἐδημοσίευσαν πρὸ τινος χρόνου συμβάν, ὅπερ καλὸν εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν πλείοτερον νὰ γείνη γνωστὸν, τῶρα μάλιστα ὁπότε ἤρχισε νὰ εἰσάγῃται καὶ παρ' ἡμῖν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ φωτίζωνται αἱ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι διὰ φωταερίου.

Ὁ Κ. Χ. . . εἶχε μεταβῇ εἰς Παρισίους δι' ὑποθέσεις του, ἀφήσας εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν σύζυγόν του, εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν ἡλικίας καὶ τὸ τριετὲς κοράσιόν του. Τὴν πρωτὴν ἡ ὑπηρετρία εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωματίον ἐνθα ἐκοιμάτο ἡ κυρία τῆς, ἥτις τὴν προτερσίαν ἦτο ἀδιάθετος, παρετήρησε δὲ ὅτι καὶ αὐτὴ καὶ τὸ θυγάτριόν τῆς ἔμενον ἀκίνητοι. Ἡ ὑπηρετρία νομίσασα ὅτι κοιμῶνται δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξυπνήσῃ τὴν κυρίαν τῆς, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἤξευρεν ὅτι αὕτη ἐμαστιζέτο ὑπὸ συχνοτάτης ἀϋπνίας. Ἠσυχῶς λοιπὸν ἐξῆλθε τοῦ δωματίου καὶ ἐνησχολεῖτο εἰς τὰ ἔργα τῆς.

Ἀλλὰ μετὰ τινὰς ὥρας ἡ ὑπηρετρία, βλέπουσα ὅτι ἡ κυρία τῆς δὲν ἐσήμαινεν, ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ καὶ ἐκάλεσέ τινὰς ἐκ τῶν γειτόνων. Οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὸ δωματίον τῆς νεαρᾶς γυναικὸς καὶ ἀμέσως προσεβλήθησαν ὑπὸ βαρείας ὁσμῆς φωταερίου. Μήτηρ καὶ τέκνον εἶχον ἀποθάνει ὑπὸ ἀσφυξίας εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων.

Οἱ ἱατροὶ προσκληθέντες ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ δωματίον τῆς κυρίας ταύτης ἐφωτίζετο δι' αερίου καὶ ὅτι σωλὴν τις τούτου, ἀφθεῖς κατὰ λάθος ἀνοικτὸς, ἐπέφερε τὸν θάνατον αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου τῆς.